Ч. 133 (14.964). Львів, вівторок 21. червня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
„ Банку Чеських Леґіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Розстріляли 217 українських совітських старшин.

Як подає фінська преса, у Києві викрило ҐПУ велику протимосковську змову під проводом старшини інтендантури Карченка. У звязку з тим розстріляно 217-ох українських старшин.

Також в інших українських ґарнізонах ҐПУ переводить масові екзекуції та арештування.

Виборча перемога де Валєри.

ТИМЧАСОВІ ВИСЛІДИ ВИБОРІВ ДО ІРЛЯНДСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

В неділю в год. 19. оголошено висліди парляментарних виборів у 101 виборчих округах (всіх разом є в Ірляндії 136). В тих округах де Валєра здобув 58 мандатів, Косґрейв 32, партія праці — 5, незалежні — 6.

Де Валєра здобув 4 нові мандати: від тепер він мабуть матиме абсолютну більшість і не буде мусіти шукати підтримки партії праці, що мала 13 мандатів.

Популярність де Валєри збільшив договір з Англією, що покінчив шкідливу для ірляндського рільництва митну війну.

Британський уряд не приняв італійської пропозиції

У СПРАВІ ЕВАКУАЦІЇ ДОБРОВОЛЬЦІВ З ЕСПАНІЇ.

Перед 10-ма днями мін. Чіяно запропонував британському амбасадорові, щоби ввести негайно в життя анґльо-італійське порозуміння, не узалежнюючи його від евакуації італійських добровольців. Тих останніх Італія погодилась би тимчасом стягнути з фронту і зосередити в одному місці, недалеко пристані, відкіля вони евентуально відчалили би, напр. коло Кадиксу. Італія дала би ґарантію, що не вжие тих військ до воєнних операцій, хіба, що якась третя держава допуститься виразної інтервенції на користь червоної Еспанії.

Прем. Чемберлен не приняв пропозиції та поручив амбасадорові у Римі закомунікувати це мін. Чіянові, що відбув розмову з ним негайно після повороту з Венеції, де бачився з прем. Стоядіновічем.

43 еспанська червона дивізія

перейшла французький кордон.

43. червона дивізія перейшла пиринейський кордон з повним вирядом і забрала зі собою 20.000 овець. Небавом приженуть ще 20.000 овець та кілька тисяч коней і мулів.

6.537 вояків 43. дивізії вислано до червоної Еспанії, 643 — до національної

Німецька й італійська преса гостро атакує французький уряд. Згідно з постановами права народів про невтральність він повинен був роззброїти частини, що перейшли кордон, та інтернувати їх до кінця війни.

Стріча румунського короля з турецьким президентом.

Як повідомляє румунське міністерство двору, король Карло відплив 17. ц. м. на свому яхті у напрямі Босфору. На другий день у Босфорі на яхт всів турецький премієр та міністр закорд. справ. У Царгороді король відбув розмову з президентом Кемалем Ататірком.

Китайські пірати обрабували португальський корабель.

Португальський пароплав „Дон Педро" нада через радіо сиґнал „С. О. С.", повідомляюче, що його обрабували китайські пірати.

На прохання португальського ґенерального консуля британський воєнний корабель вийшов, щоб пошукувати „Дон Педра".

КИТАЙСЬКІ ЛІТАКИ ЗАТОПИЛИ ЧОТИРИ ЯПОНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ.

Китайський комунікат подає, що літаки затопили на ріці Янтсе 4 японські воєнні кораблі.

ЯПОНСЬКІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

Як подає японське командування, японське летунство і дальше дуже активне, бомбардує більші китайські центри.

В неділю збомбардували японські літаки китайські позиції між Матаном і Тулією. 9 китайських літаків, що появилось над Тулією, мусіло відступити.

На південному відтинку залізниці Кантон—Ганков японські летуни збомбардували Пакончов, знищили вагони і рейки, опісля збомбардували залізничий міст коло Чанліну.

Крім того японці знищили китайські батерії та укріплення коло Гойгов, на Гайнані.

Поворот міністра Свєнтославського з Румунії.

Мін. Свєнтославський відїхав в год. 21.30 з Плоєшті до Варшави. На двірці прощав його амб. Рачинський з представниками румунської влади. В останньому дні побуту в Румунії, після офіційної частини візити, мін. Свєнтославський звидів Сінаю та копальні нафти в долині Брашова.

—o—

Наступ на православну церкву.

Львів, 20. червня 1938.

Останніми часами йде скріплений наступ на Православну Церкву. Оскільки на Волині та Поліссі ведеться акція навертання на латинство православних українців, то на Холмщині на перший плян виступає закриття вдруге православних святинь, як масове явище. Замкнули всі нові доми молитви, що перебороли вже всі труднощі, звязані з будовою, замкнули теж наново деякі церкви, що їх були перед тим відчинили та повернули православним. Наново відкрилась рана віроісповідного конфлікту, що вже помалу почала була засклеплюватись.

Почалось було у бурхливі роки 1918—19, коли та нещаслива країна зі своїх 370 (кругло) передвоєнних святинь втратила відразу кругло 320 церков. Більшу частину з них висвятили тоді на латинські костели, хоч ці українські святині ніколи в своїй історії латинськими костелами не були; решту церков позамикали. Одночасно перетворили у костели добрих кільканадесять і таких, що повстали вже за часів православія, себто були вже безспірною власністю православних. Для прикладу наведемо села з півдня Холмщини: Біща білгорайського повіту, Краснобрід і Шевня — замійського пов., Тарноватка, Ходиванці, Пересла, Кмичин — томашівського повіту, Горишов, Саґринь і Теребінь — грубешівського повіту.

Замкнені православні святині пішли на поталу руйнуючої сили часу, вони загибали повільно, але безпощадно. Іноді прискорювали той процес добрі люди.

. . . . З такі церкви згоріли останніми часами, не відомо, чи випадково, чи з людською допомогою. З доброї сотні замкнених церков від більшої частини лишились нині тільки спомини...

У 1924. р. була спроба висвятити на латинські костели кільканацять таких замкнених церков. Але ця акція припинилась: повстав коло неї таки завеликий шум. У соймі запротестували українські посли, на місцях дійшло до активного спротиву населення, до бійки між православними та латинниками (у селі Стефаньковичах на Грубешівщині). Нарешті — horribili dictu — Совіти, які зорко слідкують за найменшими подіями з меншинного терену у Польщі, пригадали собі клявзулі ризького договору та одягались в офіціяльну тогу оборонців православних вірних.

На Холмщині настала більш-менше стабілізація відносин. Хоч повного національно-віроісповідного спокою ніколи там не було, проте масового натиску на релігійному відтинку там не було аж до недавніх часів. Тут і там повставали нові святині, що були радше домами молитви, ніж церквами в будьякому стилі: це були здебільша немов великі стодоли з вікнами. На будову нової церкви звичайно не могли були дістати дозволу ні громади, ні окремі особи, що хотіли на власнім ґрунті по-

ставити начеб для себе приватний дім молитви. Був навіть випадок, коли спершу в одному селі (Хижовиця грубешівського повіту) дозволили були селянам збудувати церкву, але пізніше її розібрали. Тому тільки як виняток повставали деінде нові святині у постаті домів молитви. Це сталося здебільша у таких селах, де, як у Біщі або Тарноватці, вже раніш перемінили на костел попередню церкву.

Іноді пощастило добитись дозволу на відкриття замкненої церкви, найбільше у холмському повіті. Але це рідко траплялось. У Верешині грубешівського пов. звернули були православним церкву після того, як селяни на соймових виборах 1928. р. маніфестаційно йшли до виборчої урни з „одинками" в руках (картками з числом „1"), начеб зі свічками у церковній процесії. Нині ту церкву замкнули. А у Новосілках томашівського повіту місцевий єромонах просив, щоб церкву відчинили для відправи сорокоусту по смерті маршала Й. Пілсудського. І дійсно 40 днів відправляв помикальне богослужження. Тепер і ту церкву замкнули. Вже зовсім інший випадок трапився у с. Бубелі коло Біли Підляшської. Там селяни, вичерпавши всі легальні засоби, самовільно відчинили церкву. А коли прийшлось за це відпокутувати, то попали в якусь таку масову екстазу, яка не рахувалась з прикрощами цього світа, що остаточно церкву селянам залишили.

Ось так у затяжній боротьбі число православних святинь дещо збільшилось.

Два-три роки тому повіяло новим вітром. Варшавська митрополія започаткувала переклад богослужбових книг на польську мову, у поліській, гродненській та виленській епархії польська мова стала внутрішньо-урядовою, почали там також по польськи викладати релігію православним дітям у народних школах. У Варшаві в гарнізоновій церкві вперше відправили Службу Божу по польськи в день 11. листопада, на свято самостійности Польщі. Ця нова політика варшавської православної митрополії спонукала спершу владу до зміни й свого відношення. Коли наприкінці 1935. р. розпочав канонічну візитацію церков на Холмщині (зрештою по національности москвин) епископ Сава, у Томашеві зустрічали його урядові чинники маніфестаційно, так само, як це діється при приїзді до такого містечка римо-католицького церковного достойника. Що правда, то еп. Сава теж всюди звертався до пастви (страшенне ломаною) польською мовою.

Але на превелике і неприємне здивування варшавських та льокальних ініціяторів і слухняних виконавців тієї польонізаційної моди в житті Православної Церкви рішуче виступили проти неї єзуїтські польсько-католицькі круги, що займаються місіонарською акцією серед православних. З критикою тих тенденцій виступили теж деякі відважніші польські публіцисти, як напр. Ст. Мацкевич із виленського католицького „Слова". Найважнішим аргументом для них був острах, чи повний і раптовий неминучий упадок авторитету Православної Церкви, який мусів би прийти через накидання їй політичної і асиміляційної ролі, не спричинив би у масах загального безбожництва, сектярства й большевицької деморалізації. З тих чи інших причин восени 1937. р. VI. Унійна Конференція у Пінську одноголосно осудила польонізацію Православної Церкви. А треба підчеркнути, що ні в одній унійній конференції не брало участи стільки латинських епископів, як саме на Конференції у 1937. р. Вдодатку це були епископи з тих самих теренів, на яких тепер відбувається акція навертання православних. Могло здаватись, що VI. Пінська Унійна Конференція буде поворотним пунктом у політиці супроти Православної Церкви. І справді на свято воскресення Польщі — 11. листопада того 1937. року вже не було у Варшаві відправи Служби Божої у польській мові, як ще рік раніш. Крім того деякі інші познаки заповідали прихильне трактування Православної Церкви. Відбулась візита митрополита Діонизія у патріярха Православної Церкви в Румунії, Мирона, підчас якої достойний господар з вдоволенням підчеркнув, що має наступити основна зміна в положенні Православної Церкви — посестри у Польщі: небавом — мовляв — проголосять статут Православної Церкви.

І ось саме у цьому зворотному менті, коли, здавалося, ішло до унормування положення Православної Церкви, дарма, що не шляхом Собору, лише мабуть декретом, несподівано прогомоніли Гриньки і то не як якийсь цілком виїмковий випадок, бо зараз потім покотилася хвиля навертання православних, у якій беруть участь чинники, які досі стояли осторонь від справи зединення Церков. Для нас, українців, цілком незрозуміло, що та нова акція охопила саме найближчу надкордонну смугу, бо чейже навіть теза, щоб у прикордонній смузі створити „охоронний вал" з чисто-польського населення не може чейже рахувати на успіх при її реалізації такими методами. Цікаво, що одночасно та акція перекинулась на польсько-український етнічний кордон, на Холмщину, і тут приняла саме той вигляд, про який ми казали на вступі, а саме в масове зачинювання церков адміністраційними розпорядками.

Є між нами оптимісти, які впевняють, що та нинішня акція теж короткотревала й переходова. Варшавський кореспондент „Діла" натякав виразно, що на зміну ситуації вплине ревізита патріярха Мирона (який у міжчасі став румунським премієром) у митроп. Діонизія. Інші знову вказують на прояви реакції серед православних українських мас, у першій хвилині збитих із пантелику подіями у Гриньках. Чуємо теж і знаємо, що серед польських інтелектуальних кол нема співчуття для тієї акції, а є радше збентеження та острах за дальші наслідки.

І ми не маємо найменших сумнівів, що в остаточному висліді цей нинішній наступ на православну віру й Церкву на українському відтинку не відібється негативно ні на моральному ні навіть на чисельному стані нашого національного масиву. А проте щодо найближчої будуччини — трудно нам бути оптимістами. Радше мусимо бути скептиками, у тому розумінні, щоб бути приготованим на затяжний період цієї нової боротьби. Маємо враження, що ще треба буде довгого часу, щоб ті польські чинники, від яких залежить припинити цю акцію (м. і. польська прилюдна опінія, на яку — на жаль — має вплив тільки преса „ікацового" типу) — зрозуміли, що ця нова площина боротьби приносить користь — величезну користь — тільки „тому третьому". Ані полякам ані українцям, ані римо- ані греко-католицизмові.

Правда про „переслідування" словаків у ЧСР.

Прага, 15. червня 1938.

В минулу неділю (12. VI.) закінчився в Чехословаччині третій етап громадських виборів. Значних змін у порівнанні з попередніми нема. Перемогли скрізь урядові коаліційні партії. Щож торкається Словаччини, то Глінкова партія не придбала голосів, а ще втратила в кількох місцях.

У р. 1935. підчас виборів було на Словаччині загалом 1,625.549 голосів. Глінкова людова партія одержала тоді 489.641 голосів. Коли відрахувати голоси мадярів і німців, то залишиться 877.637 словацьких голосів, що були подані за інші партії. До цього числа ще треба додати 30.000 голосів словацької національної партії, що не йде тепер разом з Глінкою, а пристала до решти словацьких партій. Це майже вдвоє більше ніж дістала тоді автономічна Глінкова партія. У світлі цих чисел виходить, що Глінка дійсно не може мати титулу такого авторитетного представника всіх словаків, як напр. Генляйн — німців.

Щож торкається античеського становища Глінки, то наші земляки в краю під впливом польської преси може мають скривлений образ відносин на Словаччині. Тому пізнаймо спершу безспірні факти.

Згадаймо, яке було становище Словаччини під мадярським режимом. Перед війною Коломан Тіса проголосив був: „Нема словацького народу", а декотрі мадяри йшли далі і навіть казали що „товт нем ембер" (словак не є людина). В мадярському соймі було лише двох послів словаків. На 12.447 державних урядовців на Словаччині лише 35-ох називало себе словаками. Щодо словацького шкільництва, то 1918 р. словаки мали 140 народніх шкіл і ані одної горожанської школи, жадної середньої школи. Словакам мадяри не дозволяли мати ніодної учительської семинарії ані жадної фахової школи. За Мадярщини було лише 390 словацьких учителів і лише два словаки були середньошкільними вчителями, але ніодин словак не був високошкільним професором. Щож до загальної грамотности, то за мадярського режиму відсоток неграмотних доходив до 40 відс. В тім часі словаки мали 22 часописи, з того один щоденник.

Якіж придбання мають словаки за час 20-літнього чеського „гнету"?

Мають у праськім парляменті 58 послів і сенаторів. За 20 літ було 14 словаків 63 рази міністрами, а від 1935 р. словак (який не вирікається своїх земляків і на Словаччині по словацьки промомляє) є головою уряду. Щодо адміністрації на Словаччині, то тепер є там 2967 словаків урядовців у ресорті внутрішніх справ і 113 словаків у Чехії. В жандармерії є 1133 словаків, словацьких нотарів є 900, в судівництві є 227 словаків і 81 правників, що підготовляються до посад суддів. На почті служить 5626 словаків, з того 4018 на Словаччині, на залізниці служить 1.562 словаків.

Словацьке шкільництво розвинулося так, що тепер словаки мають 3277 народніх шкіл, що їх відвідує 412.559 дітей, 197 горожанських шкіл з 63.998 учениками, мають вони 49 середніх шкіл з 26.113 учениками. Фахове шкільництво: 14 учительських семинарій, 20 торговельних шкіл, 32 промислові школи. Мають університет і техніку. Щодо педагогічного персоналу, то тепер словаки мають: 8726 учителів народніх шкіл, 700 середнешкільних професорів і 53 високошкільних професорів і доцентів. Загальна грамотність населення піднеслася до 93 прц. Видавнича справа: виходить тепер 289 словацьких часописів, з того 9 щоденників; за час Республики вийшло 20 міліонів томів словацькою мовою.

Так виглядає в дійсности чеський гнет та чехізація Словаччини. Про економічні вигоди не згадую вже — кілько побудовано будинків під школи, залізничних магістралів, різних фабрик і варстатів, що піднесли господарський добробут Словаччини та кілько інвестовано загально державного капіталу на Словаччині. Чехія — національно свідома, з розвинутим національним промислом і власним капіталом причинилася чимало до культурного й економічного розвитку Словаччини. Словацькі політики типу Годжі й Дерера це все добре знають і їх не можна назвати „поржондними словаками", бо нема ніякої паралелі між ними та „поржондними русинами" у Галичині. Ці люди раніш вели завзяту боротьбу з мадярським гнетом і поневоленням, а коли тепер не належать до Глінкової протичеської партії, то не тому, що вони стоять за чехізацію та асиміляцію словаків, а тому, що орудують річевими аргументами на доцільність іншої тактики з національно-словацького погляду. Без чеського капіталу — кажуть вони — Словаччина не здолає розвинути свого промислу. Щодо культурного розвитку, то при всьому великому злиденні, що його зазнали словаки, вони всетаки мають сьогодні стільки фахових, рутинованих сил, щоб могти обійтися вже тепер без чеської помоги. Очевидно, що не менше можна рахувати на льояльність мадяр супроти словацьких та словацьких обласних інтересів. А що безспірним фактом є, що демократичний устрій ЧСР дав словакам величезні можливости розвитку та що чехи супроти словаків не мають таких „братерських" асиміляційних тенденцій, як напр. москалі на Україні (напр. в новій ...

ції), то не всі словаки погоджуються з різкою тактикою о. Глінки.

Донедавна Глінкова словацька народня партія не мала конкретної програми на „будень". Гасло автономії було гаслом маніфестаційним: Як має виглядати ця автономія, які мають бути рямці автономії ніхто не знав, не знали того навіть і самі глінківці, бо не мали конкретного пляну автономії. Просто собі голосили — „Словаччина для словаків", „Геть чехів зі Словаччини" й більш нічого. Тепер вже Глінкова партія має автономістичну програму — вже випрацювала проект зміни чехословацької конституції й подасть його до парляменту. Цей проект пропонує перебудувати республику на дуалістичну державу, щось на зразок колишньої Австро-Угорщини.

Від генляйнівців ще раніш подано до парляменту шість проектів зміни конституції й перебудови Чехословацької Республики на державу автономних національних округ, себто на швайцаризацію Чехословаччини. Колиж тепер Генляйн творить опозиційний бльок разом із Глінкою, то вони в поглядах на устрій ЧСР ріжняться: не можна припустити, щоб глінківці задовольнилися становищем одної з національних округ, як проектує судето-німецька партія. Так само й остання ніколи не підтримає домагання автономії Словаччини, що виглядалаб як незалежна держава. На Словаччині находяться досить численні національні меншини — мадяри, українці й німці. Словаки творять лише 72% населення Словаччини. То ледви чи можна припускати, щоб судето-німецька партія, не говорячи вже про мадяр та українців, могла підтримувати змагання глінківців до словацького тоталізму. Словацький націоналізм і тоталізм Глінки перетворив би Словаччину в терен жорстокої національної боротьби, якої зовсім не бере під увагу Глінка. Щодо українців, то він самовпевнено твердить, що, мовляв, коли він дістане в руки владу на Словаччині, то „за короткий час там не буде ані одного русина", а коли ще залишаться такі, що не піддяжуть словакізації, то він „позбірає їх на віз і вивезе зі Словаччини". Такі фрази добрі для демагогічної промови на передвиборчім вічу, але їх трудніше буде отцю Глінці перевести в життя, ніж навіть державний дуалізм.

М. О—вич.

З польської преси.

Невідклична умовина незалежности преси.

У статті п. н. „Необхідний закон", уміщеній у виленському „Слові" (ч. 164, з 17-го червня ц. р.) торкнувся її автор п. Аль преважної справи, бо справи незалежности преси. Він ствержує, що преса — це сьогодні великий промисл, який у Польщі дає змогу утриматися щонайменше сотні тисяч людей, а з родинами це число дійде до одного відсотка всієї людности Польщі.

„Це великий, підставовий промисл. Тим важніший, що дає працю винятково високому відсоткові умових робітників, отже дає засоби існування верстві, якої положення особливо важке, а втримання її при житті має засадниче значіння для збереження ладу і соціяльного мира в державі.

„Тимчасом влада ніякого промислу так не переслідує, не шиканує та злобно не руйнує, як саме часописний промисл. Як заложу фабрику шпичок до зубів, з влада якусь частину моєї продукції сконфіскує мотивуючи, що мої шпички не відповідають, допустім, санітарним вимогам — то маю рекурс до суду, і, як суд признає, що шпички були в порядку, влада мусітиме виплатити мені відшкодування. Натомість за безпідставну, безправну, довільну, конфіскату, що є виключно вчинком адміністраційного „произволу" влада матеріяльно не відповідає. А кожна така конфіската — це поважна втрата.

„Кожна конфіската — це втрата для видавництва, це труднощі з виплатою платень, залеглости податкові, обезпеченеві та інші, обнижка платень, утруднювання технічного поступу редакції, персоналу. Як іде про балачку, то влада незмірно щедра у „підтримці" преси, здорової ініціятиви і т. д. Але у практиці? Такий чи інший референт староства затирає руки, кажучи: ну, і сконфіскували ми! Потім приходить присуд, який звільняє занятий наклад. То і що з того? Втрати залишаються втратами, до їх звороту ніхто не зобовязаний, а винуватий сміється в кулак — і знову те саме. А пізніше та сама влада „падькає" над рівнем польської преси — в порівнянні з „Таймсом", як малі формати, як невеличкі наклади, як мало інформацій, як поганий папір, як слабі фотографії, чому ніякий часопис не висилає власних кореспондентів на терен воєнних операцій у Китаю і т. д. Добре так казати. Нехай би „Таймс" перенісся до Польщі з нашою адміністрацією і з нашим законодавством, то по місяцеві пляйтнув би і його редактори ходили би без черевиків. То і так треба дивуватися, що в наших умовинах, коли мається тільки труднощів, шикан, злої волі і ніякої помочі — польська преса є ще на такому рівні, на якому є."

У звязку з тим автор піддає думку, щоб на цьогорічній другій надзвичайній сесії сойму, якої скликання мають домагатися посли, внести законопроект про те, щоб влада мусіла винагороджувати видавництвам втрати, спричинені безпідставними конфіскатами, які суд відхилив. „Це — пише автор — невідклична умовина незалежности преси, того, щоб вона відважно і совісно виконувала свої великі обовязки, умовина людського існування для 100 тисяч людей, яким преса дає працю."

Не маємо що додавати до цього від себе. Коли так пишеться про польську пресу, то що ми можемо казати про умови, в яких працює українська преса, власне з тих самих причин, які наводить автор виленського „Слова".

Річ саме в цих „дрібничках".

В найновішому числі „Ютра Праци" (ч. 26 з 19-го червня ц. р.), органу нової політичної групи, що недавно так шумно зірвала з Озон-ом, появилася стаття п. Вл. Ігнатовича п. н. „Зигзаки української думки", що є відгомоном декларації УНДО. П. Ігнатович теж є того погляду, що декларація УНДО, хоч вона — на його думку — не принесла нічого нового, щоб моглоб заскочити польську опінію, була енунціяцією не на часі. З другого боку п. Ігнатовичеві здається, що галицькі українці взагалі звели свою національну справу до боротьби за такі дрібнички, як „двомовні написи на громадських урядах чи характер парохіяльної шкілки" забувши про великі проблеми східної політики.

„З партикулярних стежок політичного думання і діяння треба перейти на ширші шляхи, де рішатисяме дилема великости Річипосполитої і майбутньої України. Тимчасом не можна ще домагатися занадто багато, коли невідомо чи ті зиски та здобутки не булиб змарновані зі шкодою для

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 14

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

ФРАНКО РЕДАГУЄ „ЛІТ.-НАУК. ВІСТНИК".

Восени 1897 року перестало Наукове Товариство ім. Шевченка друкувати „Зорю" і з почину Михайла Грушевського постановило видавати журнал за типом европейських revue — „Літературно-Науковий Вістник". До редакції нового журналу запросив Михайло Грушевський і Франка. Здавалосяб, що нічого дивного нема в тому, коли стає членом-редактором поважного журналу такий великий письменник, як Франко. Деінде, але не в Галичині. Колись з „Діла" прогнали були народовці Франка, кажучи йому на дорогу: „іди й не признавайся, що ти русин!"[1]), а коли з кінцем 1884 р. Омелян Партицький обіцяв був передати Франкові на власність „Зорю", то народовці так були перелякані тим, що поки Франко вернувся з Вікна, куди поїхав був до В. Федоровича переглянути збірники його листування за 1848—1870 рр., власником „Зорі" було вже „Товариство ім. Шевченка"[2]). Коли-ж терпіла яка галицька редакція Франка у себе, мав він крім цензора державного ще й громадського[3]). Правда, в Австрії в початках Франкової діяльности йшла за прикладом Бісмарка боротьба з соціялізмом, але все-ж, якби не заляканість, обскурантизм і ультральоялізм галицьких українців, Франко почував би був себе таки краще вдома і не був би мусів іти в найми до сусідів та тратити час на журналістиці.

Тимто й тепер, коли стало ясне, що Франко став співредактором Літер.-Наук. Вістника, зчинився великий шум у нашій Галичині. Ще не появилася й одна книжка „Літер.-Наук. Вістника", ще ніхто не знав, який буде її зміст, а вже восени 1897 року на однім деканальнім соборчику зібрані духовні запротестували проти участи Франка в журналі і свій протест оповістили в газеті „Душпастир".

Що-ж і говорити, коли справді зявилися перші книжки „Літ.-Наук. Вістника" і між співредакторами побачили читачі — Франка? „Наперед настроєні проти нового видання критики — каже сам Франко — бачили злочини та підкопи проти ріжних святощів там, де булиб не бачили їх в іншому виданні; добачили його руку там, де була рука нпр. Маковея або когось іншого рівно невинного в ніяких підкопах"[4]). До хору незадоволених прилучилися також „Буковина" та „Руслан", а незабаром піднеслися голоси проти Франка та „Літ.-Наук. Вістника" і на загальних зборах Наукового Товариства ім. Шевченка, і там підносилися вони так довго, поки дальшого видавання небезпечного журналу не перейняла на себе „Українсько-руська Видавнича Спілка" з кінцем квітня 1905 року.

(Далі буде).

[1]) Жите і Слово. V. ст. 454.

[2]) В поті чола, 1890 р., ст. XIV.

[3]) Ibid. XV і Жите і Слово, V, ст. 455.

[4]) Покажчик змісту „Літ.-Наук. Вістника", у Львові, 1903, ст. VI—VII.

спільної ідеї перебудови близького сходу. Обсерватор, що добре приглядається, — а таким є безсумніву частина польської прилюдної опінії — здає собі аж надто добре справу з потреби перевести докладну ревізію і вслід за тим перевести необхідні реформи на відтинку польсько-українського співжиття, але угрунтовування тієї свідомости в ширших польських масах не можна утруднювати вимогами, які висувається не на часі, і які у формі та змісті крайне упрощують становище у цій проблемі."

Не маємо наміру полемізувати з п. Ігнатовичем і обмежуємося до ствердження аксіоми, якої — на жаль — не признають польські публіцисти його типу, а саме, що мова про якунебудь конструктивну політику при участи українців на близькому сході зумовлена поладнанням української справи в Польщі. А в поладнанні цієї справи „характер „парохіяльної шкілки" — це не така „дрібничка", як п. Ігнатовичеві здається. Річ саме в цих „дрібничках". П. Ігнатовичеві не відмовляємо доброї волі: вона видна в дуже пристойного тону статті. Але одночасно видно, що п. Ігнатович не знає ані історії 1917/21 рр. (цілком анальфабетичний зворот про полк. Е. Коновальця, з якого виходить, що автор не знає навіть про істнування формації СС-ів та їх ідеольогію), ані історії української політичної думки — до війни і після неї. У таких умовинах дискусія дуже важка.

Молодо-демократичний орґан проти „Політики" —

В ОБОРОНІ УКРАЇНЦІВ.

Деклярація УНДО з 7. травня ц. р. все ще не перестає інтриґувати і цікавити польську політичну опінію. Що більше — саме тепер починають лунати дуже цікаві відголоси дискусійно полемічних реперкусій на її тему.

Оце в найновішому числі польського молодо-демократичного органу **„Орка на угоржє"**, поміщує отвертого листа поляк п. Станіслав Ванке з гострою критикою нерозважного — як пише — кроку „Політики" (першої статті) супроти українських домагань. Зміст цього листа, який ред. „Орки" подала під наголовком „Про „Політику" без маски", цікавий і варто зацитувати з нього більші уступи:

„З зацікавленням — пише п. Ванке — перечитав я першу українську сторінку (а властиво пів сторінки, бо другу її половину чомусь вибілено) „Орки" з редакційним вступом і тому пишу цей лист. Змістом цього листа буде моє скромне, бо таке, що походить від пересічного польського читача бажання: щоб „Орка", пробуючи розплутувати дуже скомпліковану і дуже болісну проблему польсько-українських відносин, мала й надалі відвагу і щирість у висловлюванні думок на цю тему та щоби кинула конкретні помости польсько-українського порозуміння, не ошукуючи та не зводячи надіями тієї останньої сторони, яку ми завсіди ігноруємо і спихаємо до незрозумілого комплексу нижчости.

„На жаль, бо випадок такого політичного шантажу у відношенні до українців знову притрапився в нашій (польській) публіцистиці! Маю на гадці останній протиукраїнський пасус „Політики", часопису, що до дня 25-го травня ц. р. мав на ринку польської прилюдної опінії захвалюваний собою й рекламований монополь на знання українських справ. 25-го травня „Політика" помістила нещасливі завваги цілого редакційного „зесполу" п. з. „Нещаслива деклярація УНДО". Спочатку гадали, що поява тієї „зесполової деклярації" була непорозумінням, еляборатом редакції що найменше в нетверезому стані тощо.

Далі автор згадує відгук деклярації „Політики" по українській і польській стороні і пише:

„Найгірше — очевидно — вийшла на цьому сама „Політика". Чому про це пишу? Тому, що сам від багатьох років, від тієї пори, коли сьогоднішня „Політика" була ще сміливим „Бунтом Млодих"", читав я цей часопис, признаючи, що він має програму в українській справі, якусь польську програму у відношенні до української проблеми, якусь польську програму у відношенні до одної з наших найбільш життєздатних меншинних справ.

„Виявилося, що все, про що я в „Політиці" дотепере на ту тему перечитував і у що вірив — це буйда, звичайне набирання, флірт (умізґіване сєн) з приймаючою все це в добрій вірі українською стороною, закінчений шантажем.

„Треба признати, що крок „Політики" був фатальний, запозичений від найдурніших ігнорантів з берлінської теорії украïнізму, поражаючий у цьому часописі... компромітуючий; бо щож сталося, що УНДО зажадало автономії? Чи це вперше? Мій Боже! Чейже ніхто ще не чув про Генляйна, а вже українці домагалися від нас автономії. І чому, домагаючися її мали наслідувати Генляйна? Чейже це саме роблять нині словаки, цього самого домагається наша польська меншина в Чехословаччині багато менша чисельно від нашої найбільшої меншини.

„Але мені не йде — пише п. Ванке — про саму автономію. Мерітум справи та її вага — деінде, а саме у тому, що з приводу неповажних протиукраїнських виступів ріжних „Політик" чимраз більше втікає нам зпід ніг спільний ґрунт до поважних і конструктивних українсько-польських розмов.

„Найвища пора, щоб конюнктуральні „Політики" і подібні до них „пісьмідла" перестали врешті жирувати на скомплікованому та болісному відтинку нашої внутрішньої політики."

Будь-що-будь цікавий польський голос і — на нашу думку — не повинен пролунати без відгуків та позитивної практичної науки.

—o—

Перемога для витревалих.

Є приповідка, що не буде добрим їздцем той, хто найменше сім разів не впав з коня. Іншими словами, щоб навчитися доброї їзди верхом, треба їздити довго і не зневірюватися невдачами: перемагає витревалість.

Коли хтось, кому в якійсь клясі чи льотерії не дописало щастя, зразу зневохочується і перестає зовсім грати, цей по власній волі стає безнадійним „невдачником", якому вже не засвітить сонце кращої майбутности, та який сам засуджує себе на вічне животіння.

Бо ніколи невідомо, коли і кому усміхається Доля, богиня — як говорять — дуже химерна і мінлива. Щастя до гри на льотерії не треба підганяти батогом чи прутом, одначе теж не можна його втримати, коли спрямовує свої кроки до означеної мети. Ніякі комбінації не поможуть; рішає тільки таємна Ананке — призначення, як деякі волять — припадок, як диктує здоровий розум.

Однак виграна не може бути нікому призначена, тимбільше тому, хто не має льосу, подібно, як не може він сподіватися, щоб щасливим припадком впали йому з неба тисячі. Тільки витривалий, що вірить у свою зірку може мати надію, що скоріше чи пізніше щастя таки спрямується в його сторону та принесе йому як не багатство, то бодай корисну зміну в життю.

Тому ті, яким не повелося в минулій льотерії повинні негайно засобитися в льос до першої кляси сороккругої Клясової Льтерії, бо тягнення починається вже 22. червня.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 21 (9) червня 1888.

РОСІЯ, НІМЕЧЧИНА, АВСТРІЯ.

„З Петербурга пишуть до „В. Альґ. Цайтунґ", що смерть цісаря Фридриха і вступлення на престол Вільгельма ІІ-го не зробили в Росії великого враження ані не викликали там занепокоєння. Навпаки, загальна думка в Росії далеко спокійніша, як того можна було сподіватись. „Нов. Время" каже, що новий цісар не зійде з дороги помирення з сусідами, котру вибрав був його батько, а „Свѣтъ" сподієтьоя, що тепер і Австрія почне з Росією переговори, що доведуть до порозуміння у балканських справах. Гостріше коментує російська преса пояснення гр. Кальнокого в делеґаціях і каже, що австрійський міністр закордонних справ якби виключав Росію та Францію з ряду европейських держав. Все залежатиме від того, чи кн. Бісмарк порозуміється так з гр. Кальнокім, щоб станув на боці ворогів Росії".

ВІСТКА ПРО СМЕРТЬ СТЕНЛЕЯ.

„Про смерть Стенлея дістав часопис „Журналь де Деба" вістку з Занзібару. Виновником смерти цього славного подорожника, кажуть, є Тіпотіб, начальник одного племени в середній Африці. Стенлей віддавна заходився, щоби зменшити торговлю невільниками і тому мав багато ворогів. Деякі часописи подають, що бельґійський король вже урядово дістав вістку, про смерть Стенлея.

„ЩОБИ ОБІ ДЕРЖАВИ ЖИЛИ В ДОБРИХ ВІДНОСИНАХ".

Париж, 21. червня. Карно повідомив раду міністрів про відповідь цісаря Вільгельма на його кондоленційну телеграму. У відповіді цісар сказав, що прилучається до бажання Карнота, щоби обі держави жили в добрих відносинах".

„Русская кооперація ростеї"

В середу, 15-го ц. м. коморник на підставі судового рішення, викинув „Центральний Кооперативний Союв" з домівки, яку цей „Союз" займав у „Народньому Домі" та (русским звичаем) не платив чиншу. Коморник опорожнив домівку, замкнув, опечатав та казав скинути шумну вивіску „Союзу". Видно, теперішня Управа Народнього Дому не кермується ніякими сентиментами, але маючи на меті добро Нар. Дому, зачинає обтрясати його з москвофільських галапасів.

Для пояснення додамо, що Ц. К. С. — це була дуже мізерна „русская" кооператива, що тільки завдяки москвофільським керманичам угодовщини дістала була кредит з „Державного Банку Рольного" (як кажуть, 200.000 зол.) і тими кредитами **„оперувала"** між нашим селянством. Ті **„операції"** були для легковірних дуже некорисні та майже всі покінчились судами.

За комісарщини Міхала Бачинського в Народньому Домі, Ц. К. С. був якийсь час в дуже великих ласках того пана комісаря та був тоді чимсь у роді „Цальштеле" Народнього Дому. Аж як пан комісар Міхал Бачинський поріжнився зі своїм заступником пок. І. Ліпецьким, який був головним директором Ц. К. С., звізда тієї кооперативи стала погасати.

В часі „розквіту" кооперативи (а саме по отриманні кредиту), пок. Ліпецький задумав зробити свою кооперативу справжнім „Центральним Кооперативним Союзом", став приєднувати (акредитувати) сільські кооперативи та навіть „злапав" декілька. Але як почали виходити на яву некооперативні діяння Ц. К. С. а „Ревизійний Союз Русских Кооператив" заповів ревізію, то пок. Ліпецький не допустив ревізорів до переведення ревізії, зголосив виступ з Р. С. Р. К. і підчинився ревізії польського звйонзку.

Ті некооперативні „почини" Ц. К. С. були також причиною, що „Держ. Банк Рольний" вислав свого урядовця до Ц. К. С. на пікотр. У висліді чого „Держ. Банк Рольний" перебрав всіх довжників Ц. К. С. безпосередньо на себе. Це рішення „Держ. Б-ку Рольного" було смертельним ударом для Ц. К. С. та початком його кінця. Зі смертю Ліпецького, „Центральний Кооперативний Союз" цілковито упав і власне його трупа викинув коморник з домівки „Народнього Дому".

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

В СЕРЕДУ ВИЇДЕ ПЕРШИЙ ПОЇЗД З ПОЛЬЩІ НА ЛИТВУ.

Як подають із Ковна, вся підготовча праця над урухомленням польсько-литовської залізничої комунікації покінчена.

В середу вирушать перші поїзди на Литву

Сторінка без політики.

Сорок літ уже шукають скарбів Атиллі.

Недавно знайдений скарб у старій камяниці при вул. Муфтар у Парижі викликав справжню гарячку серед власників і робітників старих камяниць. Всі постукують молотками по стінах, сподіючися почути порожній відгомін. Також історики згадують при цій нагоді про ріжні скарби, в яких місцях знайдено скарби і в яких місцях люди сподівалися, чи може ще й тепер сподіються скарбів.

Щасливі ті, що знайдуть скарб. Та кілько то припадає на одного щасливого таких, які шукають, шукають і нічого не знаходять.

Така подія трапилася перед 40 роками в Мадярщині. Сорок літ тому якийсь пастух недалеко Будапешту побачив у сні Атиллю.

Вожд гунів повідомив пастуха, що перед своєю смертю він закопав у землю скарб. Місце, в якому той скарб Атилля буцімто закопав, показала сонна мара пастухові дуже точно: в лісі, там, де збереглися ще останки старовинних укріплень, серед таких то й таких дерев.

Пастух пробудився й задумався над сном. Чи не вибратися йому справді на розшуки? Він схопив лопату, пішов у визначене місце, пошпортав трохи тут то там, не знайшов нічого і заспокоївся.

По кількох днях Атилля зявився пастухові знову у сні, цим разом грізний і невдоволений та знову велів шукати за скарбом.

Це трапилося сорок літ тому. Пастух і його жінка були ще молоді. Тепер вони перескочили обоє сімдесятку і все ще шукають терпеливо скарбів Атиллі.

Ніхто їх не зачіпає і ніхто їм не боронить шукати. Лиш іноді водять до лісу гостей-туристів та показують шукачів скарбу, як тамошній дивогляд.

Боксер і міліядерка.

Міс Астор, яка приблизно пів року тому вийшла замуж у третє за молодого боксера Єнцо Фієрмонто, дістала перед кількома днями розвід.

Які були причини розводу? Доволі сензаційні, все таки настільки переконливі, що вважав за відповідне признати подружжя міліярдерки з боксером за розвязане. На розправі виявилося, що підчас пошлюбних місяців місіс Астор мусіла раз-не-раз учитися боксу на рішуче домагання мужа. Її життя уложилося так, що одна рунда приходила за другою. Одначе найгірше те, що сам Фієрмонто вважав свою подругу відповідним спарінгпартнером і бив її немилосерно при кожній нагоді, з кожної причини і навіть без причини, просто „оттак собі, щоб не вийти з вправи" — як підчас розводового процесу заявила безталанна міліярдерка.

У наслідок розводу місіс Астор стала тепер у 45 році життя знову вільною жінкою і „знаменитою партією". Фієрмонто вийшов незле на розводі, бо дістав від своєї б. подруги 150.000 долярів і виїхав до Европи.

Величезне майно, яке сягає тепер до міліярдів, залишив місіс Астор її перший муж Джон Дженот Астор, який згинув у 1912 р. на „Титаніку".

Конґрес „товстого паперу".

Перед кількома днями в Парижі відбувся конгрес „товстого паперу". Цей конгрес скликали прихильники чистоти Парижа і його завданням було поборювати засмічування відпадками харчів та товстими паперами, в яких були завинені перекуски міських городів, парків, зокрема т. зв. Бульонського Ліску.

На конгресі зложив привіт присутнім головний комісар туристики. Сам конгрес закінчився символічним бенкетом: члени конгресу доказали на ділах, не лиш на словах потребу боротьби з нехлюйними туристами, чи як вони це назвали: „боротьба з товстим папером".

Бенкет відбувся на вільному повітрі в парку Сен-Клю. Учасники конгресу приїхали туди на автобусах і автокарах. Кожний з учасників дістав коробку з перекускою. Бенкет був незвичайно оживлений та веселий, одначе коли він скінчився, в парку було так чисто як і перед бенкетом. Учасники бенкету повизбирували докладно всі останки, папери, пляшки, шнурочки, коробки...

На бенкеті демонстрували ріжні предмети які мають впливати на піддержання чистоти, напр. кошички на решітки, спеціяльний папір до харчів, тачки до вивозу сміття.

Радіові хвилі, що заварюють воду.

Виявляється, що радіові хвилі виконують не лиш важну ролю в ділянці радіофонії, але що можна їх теж ужити до багато простіших чи навіть практичніших справ. За кордоном викликав величезну сензацію винахід віденського лікаря, який перевів низку дослідів і зумів заварити воду при допомозі коротких радіових хвиль. Ця сензаційна вістка дісталася до часописів і згаданий лікар мусів уладити прилюдний показ варення новою методою. А саме він вложив до горшка зі зимною як лід водою риби й відтак при допомові спеціяльного висильного апарату скермував на горнець ультракороткі хвилі. По кількох хвилинах риби зварилися, при чому вода задержала свою первісну температуру. Відтак дотепний лікар заморозив бефштик і спік його, причому лід теж не зійшов із мяса.

Інші неменше цікаві досліди з ультракороткими проміннями перевели інші німецькі вчені, а саме радовими хвилями сушили вони дерево не із зовні лиш зі середини. Виявилося при тім, що дерево може в середині бути зовсім добре звуглілe, хоч на верху нема навіть найменшого сліду тління. Час сушення дерева таким способом дуже короткий але одночасно й дуже дорогий.

Потвора Лоч Нес.

Справа шотляндської потвори Лоч Нес ще не затерлася в памяті читачів. Вона виринає кожного року в огірковім сезоні, особливо тоді, коли закордонні часописи намагаються годувати своїх читачів ріжними неймовірними сензаціями.

Та в Англії інакше використовують потвору з Лоч Нес. А саме заснували там акційне товариство для розшуків потвори озера Лоч Нес. Товариство має капіталу к. 400.000 франків. Тепер, коли наближаються ферії і літній сезон, реклама Лоч Нес для заманення туристів доходить до небувалих розмірів.

Над берегами озера уладжують три обсерваційні стації, які будуть безупину слідкувати за кожною появою потвори на поверхні води. Обслуга стацій складається з досвідних моряків, узброєних знаменитими фотографічними апаратами та сильними люнетами й окулярами.

Якщо з цьогорічних обсерваційних стацій нічого не вийде, на другий рік відкриють нові вписи на акціонерів, при чім кожна акція буде куди дорожча, як тепер. Тоді товариство купить власний літак, яким переводитиме без упину стежні лети над озером, щоб не проґавити тієї хвилини, коли появиться потвора.

Основники акційного товариства запевнюють акціонерів, що дивіденди можна буде виплатити, якщо вдасться зробити хочби одну світлину потвори.

Нема сумніву, що „товариство" має рекламові цілі і його діяльність вписується на субвенціях власників гостиниць і пансіонів над берегами озера. Все таки акції справді розписали і потвора, яка не існує, далі притягає маси туристів до Шотляндії.

—o—

Жіноча хитрість.

Професор Борис із Софії був відомий не лиш як знаменитий педагог, але теж як ідеальний муж і батько. Щож, коли наука тепер мало поплачує — прийшли ферії і всі пляни та мрії про виїзд над море, чи в гори розбилися об одну дрібницю — брак гроша. Треба було вдоволитися проходами за місто.

„Відтепер мусимо щадити — рішив професор — я перестаю курити — це досить добрих 300 зол. за рік. Перестанемо пити каву — сказала пані професорова — то зробить ще 150 зол. за рік, разом 450 зол. А на чергові ферії запевнене літнище першої кляси".

Професор не тільки сказав, але і справді 2 дні таки не курив — нудився, ірритувався, а на третій день почав знову курити. Він потішав себе, що жінка нічого на те не каже, але й вона не дотримала слова — каву пили далі.

Зближалися знову ферії і професорова перша зачепила дразливу справу літнища.

„Деж твої ощадности на куренні?" Професор замнявся. „Але ти, серце, теж не дотримала слова"! Професорова мовчки показала щадничу книжечку — професор очам своїм не вірив. 150 зол. ще й кілька золотих відсотків доплило. „Алеж ми пили каву, серденько, ввесь час — рано, по обіді чорна, часом ще й на підвечірок і то знамениту каву"!

Професорова аж заходилася зі сміху. Так, так, дурнику — правдивий, знаменитий Пражінь. Спершу з домішкою зернистої кави, а потім вже зовсім чистий, нефальшований Пражінь — це є ощадність коло 15 зол. місячно, в додатку ти вже дуже давно не мав биття серця. А тепер постарайся ще 150 зол. зачету і валимо до Ворохти."

—o—

ОДНО РЕЧЕННЯ ВАРТОСТИ 100.0000 ДОЛ.

Нюйоркські часописи повідомляють про незвичайно сензаційний процес, який відбудеться в найближчому часі в Ню Йорку. А саме одна з американських фабрик цукорків і шоколяди заскаржила автора фільмового сценарія за одно речення у фільмі, коли мала Шерлі Темпль відчиняє в одній місці фільми коробку з шоколядками і її тета питається малої зірки, чи вона не має нічого смачнішого до їдження. Фірма-обвинувач вважає, що в тому мачала пальці конкуренційна фірма і домагається за одно коротке речення сто тисяч долярів відшкодування.

—o—

ВЕСЕЛЕ

ДОБРИЙ ПРИЯТЕЛЬ

— Що ти ще живеш? Я думав, що ти вже давно помер.

— Добрий із тебе приятель, що ти не прийшов навіть на мій похорон.

В МАЛІМ МІСТЕЧКУ.

— Чи приймаєте з поворотом товар, який не подобається клієнтам?

— Очевидно. А що ви в нас купили?

— Книжку.

— Чомуж віддаєте її?

— Не подобається мені закінчення.

ОПРАВДАНЕ ОБУРЕННЯ.

— Тепер дідусю — каже молодий мужчина до прошака — не приходіть так часто, бо я женився і не зможу вас спомагати.

— Це нечуване, женитися моїм коштом.

ДВІ РАДИ.

— Ов, чому ти ходиш на палицях?

— Бо я мав самоходову катастрофу.

— І не можеш ходити без палиць?

— Лікар каже, що можу, лиш адвокат рішуче мені забороняє.

ЖІНОЧА МОДА.

Муж переглядає рахунки своєї жінки й міркує:

„За що справді я плачу? Жінка носить мешти зі самих дір, як швайцарський сир, капелюх без крис і без дна, сукні без плечей і переду, при тому чимраз коротші, хоч рахунки чимраз довші.

ДОЛЯ ВДОВИЦІ.

— Ех, коби так мій муж жив, не вибиралаб я тепер відхає стара прошачка.

— А що робив ваш муж.

— Сам жебрав.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

День українського тіловиховання.

В неділю 19. п. м. уладив К. Л. К імпрезу, яка відповідала колишнім „Днем Спортовця“. Цю імпрезу присвячено „Просвіті“. Участь взяли Соколи в числі понад 1500, (40 жінок), К. Л. К. понад 90 (12 жінок) (в тім 16 із Грядки), Орли, Т-во „Стріха“ і Дніпро (Винники). Разом до дефіляди і звіту ставуло понад 300 руханків і змагунів. І знову замаяв жовто-блакитний прапор над „Українським Городом“ при звуках національного гимну, що його відограла орхестра „Зорі“. Звіт відобрав проф. Терлецький в імени Просвіти. По дефіляді 40 руханків Соколів виконали вправний прорух з деякими дуже ефектовними картинами. До приладівки виступило 7 гуртків (50) Соколів. (На дручнику — 1. рій побр. С.-Б., на поручні — 2. рій С.-Б., на високому коні — старші учасники С.-Б., на поручні високонизькій — 1. рій посестер С.-Б., на коні — 2. рій посестер С. Ш., на кіалі — учасниці С.-Б.). Всі вони виказали справність і високий рівень приладового змагу. Потім вибіг гурток Соколів до долівкових вправ. Вправи незвичайно цікаві виказали велику зручність і дали перед доказ, що Соколи ведуть загальну тіловиховну працю правильно. Наколесницьким райдом Орлів (крім них кількох Соколів і К. Л. К.) під проводом дир. Антоновича закінчено першу частину добрезатнього показу. З черги відбулися покази шерму і боксу. З легкої атлетики відбулися такі конкуренції: 100 м. мужчин (старт. 8)., 60 м. жінок (старт. 8) по 4 з К. Л. К. і С.-Б. Мет диском з чотирьох рогів площі до середини, масовий мет ратищами та біг 1.500 м. при участи 15 змагунів: 1) Варпаба в часі 4,27,2; 2) Соколовський (оба з С.-Б.); 3) Добрянський (КЛК). **В вінцях 4х60 м. жінок Сокіл-Батьно** (Гнатейко, Стецкевич, Марешко і Кобзар установили **новий рекорд в часі 35,2 сек.**, а в шведських гінцях мужчин **400+300+200+100 КЛК. теж новий рекорд в часі 2:10,9 хв.** На закінчення відбувся метч пориванки між С-Б і КЛК. Символічним образом зі смолоскипами „Просвіті“ у виконанні Соколів і КЛК і відспіванням нац. гимну закінчено цю незвичайно вдалу імпрезу.

ПОРИВАНКА.

К. Л. К. — Сокіл-Батьно 3:1 (0:1).

Незвичайно цікавий метч. Оба товариства дали своїх найкращих змагунів для показу гри в ручний мяч. Перша половина дала публиці незвичайно багато емоції, що її вислідом був величезний крик: Єсе...! як Соколи (Припхан) стріляли перші ворота. Гра в першій частині дуже гарна. В другій половині гра прибирає на гостроті, до чого довів суддя п. Шухевич. Дуже добре заграв напад КЛК, який (Ласійчук) здобув 3 ворота. Оба воротарі (Шухевич КЛК і Билень С-Б) дуже добрі. Оборона Соколів (Жирко М. і Шевчук) кращі як в КЛК. Сокільська поміч в першій половині дуже добра, в другій „спухла“. Напад кращий в КЛК. Частіше бачитиб нам гру в пориванку у всіх т-вах. **Дзя.**

Наколесники України здобувають

ДРУЖИНОВЕ МИСТЕЦТВО ОКРУГИ.

В неділю 19. ц. м. відбулися на янівській шосі Львів—Яворів—Львів (100 км.) дружинові мистецтва львівської округи. Крім дружини України (5 змагунів) стартували дружини Чорних (2 по 5) і Стшельця Рожен. У дружинових мистецтвах числиться час четвертого як загальний час дружини. Україна на старті льосує некорисне місце, бо перше, відтак у відступі 2-ох хв. стартують Чорні II, потім Стшелец Рожен і Чорні I. Зараз на старті не зважаючи на сильний вітер в очі, наша дружина відбивається від решти та іде в рівномірному темпі. Вже за Яновом видно, що боротьбу за перше місце зведе Україна та Чорні I., які сильно зблизилися до дружини Стшельца Рожен. У Яворові Україна має 8 хв. переваги. Всі змагуни у знаменитій формі, що дає запоруку побиття рекорду. В поворотній дорозі, на закруті в ринку в Яворові, Буцик (Україна) вилітає і ломить переднє колесо. Цей випадок пешить у дечому наших змагунів, бо найменший дефект чергового змагуна може здекомплектувати дружину. Буцик тимчасом змінює колесо і не дивлячись на втрачення 5-ох хв. не резигнує і старається дігнати свою чвірку. Та пех не покидає його. Він вдруге дефектує. Степаняк, Бабій, Лата та Івасів ведуть на зміну та не дають собі видерти надробленого часу. Щойно на 20 км. перед метою видно, що Івасів та Лата не видержують гострого темпа.

Степаняк і Бабій, що ідуть у знаменитій формі, підтягають Лату та Івасіва і впадають у чвірку на мету в часі 3.10,26 год., який є рівночасно рекордом. Другі з черги приходять Чорні I. в часі 3,15,40, 3) Стшелец Рожен у часі 3,29,56.

Наколесники України повторили свій успіх з минулого року, бо не тільки не дали собі видерти здобутого першенства, , але навіть поправили час і доказали своєю іздою та тактикою, що без сумніву є найкращою дружиною у Львові.

Крім цього відбулися дружинові змагання для неліценціонованих на 75 км. Юніори України іхали дуже добре і програли секундовою ріжницею до юніорів Чорних. Висліди: 1) Чорні 2.27,00, **2) Україна 2.27,15** (Левкович, Єзерський, Колтуцький II, Панчак, Ясінський), 3) Стшелец Рожен 2.34,40, 4) Польонія — Львів 2.35,20

ПЕРЕМИШЛЬ. **ЧУВАЙ — УКРАЇНА 4:1 (2:1).**

Останні змагання України за мистецтво Окружної Ліги за 1937/38 р. закінчилися несподіванкою і то високою поразкою нашої дружини. На цих змаганнях Україна вдесяте вже дала доказ своєї химерної і хамелеонової форми. Хто бачив нашу одинадцятку на змаганнях у Отрию три дні тому, був би напевно не пізнав її у Перемишлі; крім одиноких дрвів не бачили ми мабуть нічого схожого з переможцями над Погонею. Вже від перших секунд гри запанував серед грачів України зневіджений сонно-засипаний настрій. Всі змагуни (за вийнятком може Богурата і частинно Скоценя) грали без серця, без амбіції, енергії і волі в перемогу. Не бачили ми старту до мяча, ні боротьби за нього. Україна зовсім злекковажила собі слабого противника, зате Чувай все поставив на одну карту, бо перемога над Україною, при евентуальній утраті Короною 2 або 1 точки в Лехією запевнювала Чуваєві дальший побут в Окружній Лізі. Відмолоджена дружина Чуваю заграла незвичайно жертвенно, амбітно і у вислідах (коли брати під увагу ці всі прикмети) заслужено виграла. Чувай є безсумніву побіч II. Сокола найслабшою дружиною Ліги на клясу нижчою від передових дружин. Ці змагання заграли поодинокі змагуни України наче поміщену, в якійсь репрезентації чи у тімах.

Окреме місце в рецензії з цього метчу належиться п. Мельникові, який до суддювання поважніших змагань рішуче не надається. Його безнадійні рішення причинилися у львиній частині до такого висліду. Гра ввесь час велася обома дружинами незвичайно фер і спокійно, так, що за 90 хвилин не було ні одного фавля, або суперечки. У першій половині переважає незамітно Чувай і здобуває з вини нашої дефензиви двоє воріт. Одинокі ворота для України стріляв Скоцень. По перерві 25 хвилин гнітучої переваги не приносить нашій дружині перемоги, бо всіх наших стрільців переслідує незвичайний пех. Якщо напад України використав би як звичайно хоча частину позицій, то вислід міг би бути навіть 6:2 для України. Чувай мав до кінця змагань чотири випади з чого добуває двоє воріт (в тім одні з карного за фавля на Якимовові!).

З дружини України важко когонебудь вирізнити. Всі грали слабо, головно дефензивні лінії. Напад без Красівського був багато кращий. Чи не краще оставити цього змагуна у помочі, а випробувати молодших змагунів.

Україна грала в такім складі: Восий, Мікльош II., Воробець; Гошовський, Цимбала, Якимів, Тихолія, Скоцень, Мікльош, Богурат, Красівський.

І змагуни і розчаровані глядачі, яких зібралося біля 1.000, були вдоволені, що ці нецікаві нудні змагання закінчилися.

ОКРУЖНА ЛІГА.

ЛЬВІВ: **Гасмонея—Юнак 2:1 (0:1).** Ворота для Гасмонеї здобув Ротштайн, для Юнака Шевчик. Суддював проф. Романець.

ЛЬВІВ: **Погонь І. Б.—Польонія 4:2 (1:1).** Усі ворота для Погоні здобув Єдинак, для Польонії Кляйн і Єндрух.

РЯШІВ: **Погонь (Стрий)—Ресовія 2:2 (2:0).** Ворота для Погоні здобули: Гофман і Валіцький, для Ресовії Врубель і Бохня. Суддював п. Курцвайль.

ЯРОСЛАВ: **ВКС.—II. Сокіл 1:0 (1:0).** Ворота для ВКС-у здобув Тайхман. Суддював п. Нусенблят.

САМБІР: **Корона—Лехія 3:1 (2:0).** Ворота для Корони здобув Міколько 2 і Барбара, для Лехії Козак. Суддював інж. Хомишинець.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ:

1) Чорні	26	40:12	74:29
2) Україна	**26**	**34:18**	**62:42**
3) Польонія	26	32:20	54:45
4) Гасмонея	25	30:20	40:28
5) Погонь І. Б.	25	27'23	63:55
6) Лехія	25	26:24	55:48
7) Юнак	26	26:26	53:49
8) ВКС. Ярослав	26	26:26	50:61
9) Погонь (Стр.)	25	25'25	63:47
10) Ресовія	26	25:27	44:51
11) Р. К. С.	24	24:24	28:30
12) Корона	26	18:34	40'75
13) Чувай	26	17:35	33:57
14) II. Сокіл	26	8:44	18:61

З Окружної Ліги дефінітивно спадають: II. Сокіл і Чувай. Корона врятувалася ріжницею одного пункту.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

КРАКІВ: **Висла—Погонь 1:0 1:0).** Погонь грала майже цілий метч в десятку (другу половину навіть у девятку), бо Матіясові відновилася по зударі з оборонцем давня контузія. Також у другій половині Васевич статистував розбитий на крилі.

КАТОВИЦІ: **Рух—Краковія 4:0 (0:0).** Рух грав без Вілімовського. Ворота здобув Петерек 3 і Вехочек.

ПОЗНАНЬ: **Варта—Варшавянка 3:3 (1:0).** У першій половині перевага Варти у другій Варшавянки.

ЛОДЗЬ: **ЛКС.—Сьміглая 1:1 (1:0).** Дуже амбітна гра Сьміглого, запевнила йому один пункт.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Україна II. — Віс 4:3 (2:0). Ворота для України здобули: Бучацький 2, Каратницький І Дицьо. Україна перевищала противника технічно й тактично та в першій половині бавилася противником. У другій половині суддя викинув воротаря України Кшика з грища, якого заступив Каратницький. Віс осягає в тому часі перевагу, стріляє із кожної позиції і мало що не виграв змагань. Резерва України грала слабше як на попередніх метчах. Найкращою частиною України був напад та в другій частині поміч. Найслабше грала залога.

•

Степ — Лехія II. 0:0. Лехія грала дуже брутально. У Степі знаменито задебютував на воротах Паньчишин (б. напасник), який виловлював, здавалося, безнадійні бомби. Оборона, як звичайно дуже добра, поміч працьовита. Зате напад, хоч у полі грав гарно й раз-у-раз опинювався на карнім полі, мав безліч знаменитих позицій, то просто з кількох кроків не було кому вбити мяч до сітки. Деяким оправданням може бути хіба те, що в нападі грало трьох юніорів.

ЮНІОРИ.

Рекорд — Україна 2:1 (1:1). Юніори України виступили до цих змагань в ослабленому складі (без [illegible]). В першій половині перевага України, у другій Рекорду. Ворота для чорно-червоних стріляв Куль[illegible]кий, який не використав крім того карного.

ПРОЛОМ ЗАЛИШАЄТЬСЯ В А-КЛЯСІ.

СТАНИСЛАВІВ: **Пролом — Бистшица 3:0 в-о.** Бистшица не приїхала на визначений метч, покликуючись на те, що буцімто її за пізно повідомили. Цю справу розглядне ще Ст. О. П. Н.

ІНШІ ВИСЛІДИ.

ПЕРЕМИШЛЬ: **Польна — Панцерні 1:1.** Міжгрупові змагання за мистецтво Б-кляси. Одна з цих дружин зустрінеться у фіналі зі Скалою Стрий.

МИСТЕЦТВО СВІТУ.

ПАРИЖ. **Італія — Мадярщина 4:2 (3:1).** Перемога Італії у футбольних першенствах світу, дала її вдруге мистецтво. На метчу було 60.000 людей і проводив [illegible] публики Лєбрен.

ВОРДО. **Бразилія — Швеція 4:2 (1:2).** Завдяки цій перемозі Бразилія здобула трете місце в мистецтві світу.

УКРАЇНСЬКІ ФУТБОЛІСТИ „ПРОСВІТІ“

Щоб ушанувати ювілей „Просвіти“ уладжують [illegible] тири українські футбольні дружини турнір, який відбудеться у днях 25. і 26. ц. м.

Першого дня зустрінуться в год. 4.15 [illegible] УКРАЇНА — [illegible] — ДНІСТЕР (Самбір) і в год. 5.45 УКРАЇНА — [illegible]

В неділю зустрінуться в год. [illegible] год. 5.30 ДНІСТЕР — УКРАЇНА. Всі метчі відбудуться на грищі Сокола-Батька.

Товариство „Просвіти“, яке обняло протекторат над цим турніром, призначило для переможця [illegible] окремі нагороди для учасників. Українське громадянство повинно масово зявитися на майдані С.Б. на цьому сензаційному турнірі наших футболістів.

Хроніка Совітської України.

„ПЕРШИЙ УКРАЇНЕЦЬ“.

Навіть мала дитина на совітській Україні знає, що перший українець це „Нікіта Сергієвич Хрущов“, цей „незломний“ большевик. Бо, все-ж, не доросла ще Україна до такої чести, щоб уважати першим українцем самого „вожда“. „Вожд“ — це перший кандидат на депутата верховної ради УССР, а Хрущов „перший українець“.

І на честь цього „першого українця“ навіть дали з Москви великий радіо-концерт. І зовсім не треба думати, що як концерт з Москви, то нічого українського в ньому не буде. Цілком навпаки. Адже артист Гамалей (не Гамалія, а Гамалей), відспівав „песню про казака Голоту“ (не Голота, а Голота), відспівав, як „Голота, казак украинский“ виробляв ріжні штуки, борючись разом з представниками великого братерського російського народу. (Бігме, вже навіть нам остогидло цитувати про цю велич російського народу, про це братерство з ним. А там же що дня!... Мабуть таки трудно вбити ці аксіоми в голови тих нерозумних та упертих українців?!). Відспівав цю пісню, зрозуміло, чистісінькою російською мовою, якою її й написано.

Не маємо тільки відомостей, як (на кілько саме ступнів) раділа „квітнуча“, дізнавшись про таке вшанування свого „першого“...

ВЗАЄМНА ВВІЧЛИВІСТЬ.

Але як Москва ввічливо вміщає в програму свого концерту пісню „про Голоту“, треба-ж чимсь їй віддячити, любій сестрі (і зажерлива ця сестриця, між нами кажучи!). Отже, наприклад, для чого там, на совітській Україні, якийсь „Українфільм“, тільки „ворогів народу“ плодити, чи що? Є ж російські чи пак совітські кінотрести, які і без того постачають фільмами совітську Україну. Чому не „ліквідпути“ цей самий „Українфільм“, чому не зробити задоволення старшій сестриці?!

Щоб доказати любов до цієї сестри „українські“ композитори написали, наприклад, музику, присвячену Пушкіну і Лермонтову. Український композитор Гуров (щоб усі знали, що це український композитор, передбачливо повідомляють, що він мешкає в Одесі), написав музику до вірша Пушкіна „Туча“. Композитор Грудін (цей мешкає в Києві!), написав музику до тексту Пушкіна „Цветы последние милей“. Композитор Гозенпуд (мешкає у Харкові), написав музику до тексту Лермонтова „Белеет парус одинокій“. Композитор Косенко (про цього не треба зазначати, де він мешкає), написав музику аж до двох віршів Пушкіна.

Ну, а щоб все ж українське населення і в дитячому віці розуміло добре „красоту російской литературы“ вивчатимуть російської мови цього літа аж 20 тисяч педагогів на спеціяльних курсах, а 25 тисяч вивчатимуть цієї мови по заочних педагогічних школах.

Чи не посміхнеться ласкаво з цього приводу сестриця?!

„НОВЕ ПІКЛУВАННЯ ЦК ВСЕСОЮЗНОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ І СТАЛІНА“.

На цей раз піклування Совітською Україною виявилось у розподілі Донецької области на дві: Сталінську і Ворошиловоградську. Це дуже втішило українців, ну і приємнож. Ніде в СССР нема Сталінської области, а на Україні буде. І Ворошиловоградська область теж не зле виходить. Як там не кажіть, а в Кремлі приємно, ну а крім того хтож був ініціятором цього? Ясно, що „товариш Хрущов“, якась там подяка та вискочить. А то справді Донецька — тільки нагадує той Донбас; що не тільки про 100 прц. пляну, а й про 90 забув.

ДЕЩО ПРО УКРАЇНСЬКЕ (БЕЗ ЖАДНИХ ЛАПОК) МИСТЕЦТВО.

У Києві гостить тепер харківський театр імени Шевченка. З приводу вистави песи Кропивницького („одного з найталановитших основоположників українського професіонального театру“) „Дай серцеві волю, заведе в неволю“ київські рецензенти зазначують, що вся вистава — постанова М. Крушельницького, мистецьке оформлення Бурічека, музика Крижанівського — це відрадний наслідок вдумливого високоякісного засвоєння клясичної спадщини української драматургії.

ПІДГОТОВА ДО СВЯТКУВАННЯ 125-ИХ РОКОВИН НАРОДИН ШЕВЧЕНКА.

Рада народніх комісарів УССР утворила окремий комітет під головуванням письменника Корнійчука для намічення пляну, як увічнити память поета й широко спопуляризувати його творчість серед українського народу і народів Совітського Союзу... І мимоволі виринає питання, а якже буде з памятником Шевченка у Києві, адже ж була постанова ради народніх комісарів УССР про відкриття памятника в березні 1936 р.?!..

НОВІ КНИЖКИ.

Державне літературне видавництво УСС видало в останньому часі: „Остапа Горбаня“, нову поему харківського письменника Ігоря Муратова (як видно з уривків, що їх видруковано в періодичній пресі, поема не зла, „У всеозброєнні“ — збірку нових поезій Марка Зісмана; „Родину“ — збірку нових поезій Павла Беспощадного, присвячену життю робітників Донбасу.

НЕНАДРУКОВАНЕ З ТВОРІВ ГОГОЛЯ.

Ленінградський інститут літератури Академії Наук СССР ладить до друку третій том академічного збірника творів Гоголя. У ньому вперше опублікують уривки незакінченого роману „Гетьман“ та уривки незакінчених оповідань „Страшная рука“, „Дождь был продол жителен“ і „Страшный кабан“. Л.

ЮРІЙ СТУДИНСЬКИЙ.

Шарль Морас.

(З приводу його вибору в члени Французької Академії).

„Американці та англійці, яким показують бігом паризькі дивогляди — пише великий французький письменник і співредактор роялістичного щоденника „Аксіон Франсез“, Леон Доде — не догадуються, що найдивнішим і найцікавішим із тих дивоглядів, це Морас уночі в друкарні. З його каламаря і з під його пера вийшло політичне відродження Франції“.

Парижани мають нераз нагоду бачити 70-літнього Мораса, як бунтаря на бурхливих націоналістичних вічах, як він в окруженні молоді кидає громи на республіку, демократію й уряд.

Зате елегантна паризька публика часто бачить іншого, вже спокійного Мораса в розкішних салях, як він говорить на літературні, філософічні теми.

І тоді можна замітити, як від часу до часу Мораса паде зі сцени на якогось маленького і кругленького добродія, що сидить у першому ряді і дає рукою якісь таємні знаки президентові. Цим кругленьким паном є, очевидно, Леон Доде. А ціла тайна того якогось бездротового телеграфу на салі пояснюється тим, що Морас трохи недочуває, а Доде дає йому знак, чи його голос добре розходиться по салі.

Цей благородний, спокійний і дотепний джентельмен, буває, перетворюється в недоброго, гострого та їдкого полеміста, головно у хвилях, як він бере в руки перо в редакції „Аксіон Франсез“.

Хто не є полемістом, той не є журналістом, твердить Морас, бо в газетяра мусить бути думка, за яку він воює і нерви, які грають і дають живучість писаним рядкам. До його важніших творів належать ось ті праці: Романтизм і революція, що охоплює сюжети: майбутність інтелігенції, А. Комт, Жіночий Романтизм, Панна Монк або покоління подій, далі Три політичні ідеї: Шатобріян, Мішле, Сен Бев. У творі „Кіль і Танже“, що появився перед війною, він передбачив розмір воєнної катастрофи: „Пятьсот тисяч французів простягнених, холодних і покровавлених на землі, що не була добре підготована до оборони“. На жаль, Морас помилився на 900 тисяч! Як поет Шарль Морас линє думкою у старовинну Грецію, він теж захоплюється творами провансальського поета Містраля, якого він особисто знав.

У своїм головнім політичнім творі „Анкета про монархію“, Морас виложив свою політичну фільософію. Він боронить принципу тривкости, що проявляється в політиці у спадщинній монархії (інституція добра, навіть як тимчасовий монарх не відповідає вимогам). Цей принцип тривкости зображує Морас, подібно як і Комт та Фюстель Кулянж, тією величавою фразою, мовляв, мерці правлять світом. В економіці принцип тривкости вимагає приватної власности і передачі майна з батьків на дітей. Економічний лад спертий колись на корпоратизмі має тепер віджити. Звідси цей вплив Мораса на модерні фашистівські рухи. Мусоліні і Салязар, диктатор Португалії є духовими учениками Сореля і Мораса. Угода і співпраця Франції з латинським світом є політичною догмою Мораса. Зате він є найбільшим ворогом Німеччини. У хвилині, як німецький канцлер приїздив до Риму, його „Аксіон Франсез“ перестерігала Мусолінія словами: „небезпечно германським варварам показувати Рим“.

Морас шанує німецьку духову культуру, але він пригадує своїм землякам, що як вони наприклад захоплюються німецькою музикою, то їм не можна забувати, що край, який видає цю музику, є ворогом Франції ч. 1.

У творах Мораса пробивається завжди те горде почуття, що Франція, дочка Атен і Риму, має мати перше місце у світі.

„Людовий фронт“ причинився був арештуванням Мораса до великої популяризації його творів. Замкнений у „Санте“ в Парижі Шарль Морас писав цілими днями (йому до вязниці перевезли всю його бібліотеку, його відвідувало там коло 40 осіб денно, а цвіти, які надсилали з усіх сторін Франції для Мораса, попросту засипували його вязничні кімнати, — очевидна річ, що Морас у вязниці був найбільшою журбою уряду, щоб йому нічого злого не сталося). Підчас того французькі книгарі робили світлі інтереси випродуючи твори Мораса, а тоді теж появлялися щораз нові і нові наклади важніших його писань. Кілька тижнів тому Морас відвідав націоналістичну Еспанію, де його приймав з великими почестями ген. Франко при окликах многотисячної еспанської юрби „нехай живе Франція!“.

Зараз по тій поїздці став він членом Французької Академії. Консервативна рішелієвська установа приймаючи його в ряди „безсмертних“, бажала заманіфестувати свої ворожі почування до лівих партій. Pays réel, справжній край, справжня Франція, — цей поділ — це провідна теза Мораса — дала всупереч pays légal — проти волі урядової Франції — найвище достоїнство одному із найбільших сучасних мислителів Франції і світу. Бо Морас критикуючи французький сучасний устрій — т. зв. законну, чи пак легальну Францію, ніколи не допускає, щоб хтонебудь плямив честь його французької батьківщини — цієї справжньої — реальної вічної Франції. І тому так багато інтелектуалістів, навіть із табору тієї „законної“, республиканської Франції, утішилося на вістку, що Морас увійшов у мури рішелієвської Академії. Бо ліві і праві французькі інтелектуалісти себе взаємно шанують.

—o—

Подяка львівської дітвори митр. Шептицькому.

В неділю 19. ц. м. передполуднем відбулося в городі святоюрської палати зворушливе свято, а саме після тихої Служби Божої зібралася молодь народніх шкіл Р. Ш. та всіх львівських захоронок (усіх дітей було к. 600), щоб зложити подяку свому Опікунові і Батькові за його щире серце, Митрополитові Шептицькому. Як відомо, заходами Т-ва „Українська Захоронка", чи пак її голови п-і С. Ракової істнують у Львові харчівні, в яких молодь дістає обіди. Акція дожививлювання дітей дуже важна й важка, бо вимагає багато фондів. І саме в тому найбільше помагає молоді її найкращий опікун Митрополит Андрей.

Щоб висловити йому якнайщирішу вдяку зібралася молодь у городі з китицями квітів і радісною піснею на устах. До молоді привезли Митрополита, який вів щиру й безтурботну гутірку з нашими найменшими.

Маленька Надія Пасіка зі захоронки на Левандівці та ученик школи ім. Б. Грінченка подякували „святочними промовами" Митрополитові за його добре серце й допомогу у доживлюванні української дітвори. Опісля діти зложили у стіп свого Опікуна квіти. Добре вишколений хор школи ім. Б. Грінченка відспівав низку пісень.

—o—

ҐПУ викрило тайну протисовітську радіостацію.

ВЕЛИ ЇЇ ВИСОКІ ДОСТОЙНИКИ ҐПУ.

З Мінська настіла до Риги вістка, що в одній опущеній лісничівці коло Мінська ҐПУ викрило тайну радіостацію, що надавала промови проти Сталіна в імени „Союзу Визволення Росії".

Лісничівку здобуто після довгої облоги, в якій згинуло кільканацятьох чекістів. У лісничівці лежало двох небіжчиків та двох важко ранених; усі вони — вищі старшини ҐПУ; один з убитих — це комісар Рубінштайн з Мінська.

Крім короткохвилевої 3-кільоватової радіостації з акумуляторами, патефонами й патефоновими кружками найшли чекісти у лісничівці чимало зброї та муніції.

На Білоруси почались великі арештування, зокрема між вищими чекістами. До Мінська приїхала окрема слідча комісія та два китайські курінї чекістів.

Розкинули могилу в Реклинці.

В селі Реклинці повіт Жовква традиційний похід з процесією на місцевий цвинтар на могили померших відбувається що-річно в чергові му дні по Зелених Святах. В цьому році припав цей день на 14. червня.

В ночі з 13. на 14. червня ц. р. невислідженї досі злочинці розкинули на 1 м. високу могилу, висипану в 1922 р. у память поляглих за волю України борців, під якою спочиває вістун Микола Хомин з кам'янецького повіту, землю з цієї могили забрали в невідоме місце, а високий, тяжкий дубовий хрест, що від 16 літ на цій могилі стояв, викинули поза паркан.

Про цю зневагу посвяченого місця довідався місцевий парох і вірні щойно тоді, коли з процесією ввійшли на цвинтар. Вразила вона всіх болюче. Люди з жалю плакали, коли о. парох в часі промови над розкиненою могилою осуджував цей ганебний поступок. Відруховo люди пішли по хрест і принесли його назад на те місце, де він раніше стояв. Підчас свята стояло коло цвинтаря двох поліціянтів, які по відправі ввійшли на цвинтар і один з них зняв з хреста табличку з написом. Подібна профанація цієї самої могили трапилася вже перед трьома роками, виновників тоді не викрили.

Кілька днів перед торжеством поправлено згадану могилу. З тієї причини поліціянт вів у селі дохоження в тому напрямі, хто могилу поправляв, начеб це була провина.

В селі велике обурення, бо нарід тут освідомлений і тому наведені вище факти викликують саме протилежні наслідки від тих, що їх бажалиб собі ті, які спрофанували гріб. Розкинення могили зміцнило лише духа місцевих селян і причиниться до ще більшого їх освідомлення.

Слід згадати, що в ночі з 13. на 14. червня ц. р. відбувалася забава місцевих стшельців в домі заступника солтиса Станіслава Ржечковського коло самого цвинтаря.

—o—

Українські посли за пятиприкметниковим виборчим правом

до волосних і повітових рад.

В пятницю 17. ц. м. відбулося під проводом пос. д-ра Духа засідання соймової адміністраційно-самоуправної комісії, що тревало від 10. год. рано з малою обідовою перервою до год. 12 вночі. На денному порядку нарад був урядовий проект закону про вибір громадських, волосних і повітових радних, що його реферував пос. д-р Кшечунович. Референт подав тільки загальну характеристику проекту і деякі свої завваги до нього, не згадуючи зовсім про потребу усунення з дотеперішнього виборчого права при виборах до волосних і повітових рад посередньої системи голосування. Головна різниця між обовязуючими досі виборчими постановами і проектованою виборчою ординацією є радше формального характеру, бо замісць цілої низки дотеперішних виборчих регуляминів, що їх видає у формі розпоряджків міністр внутрішніх справ, має обовязувати одноцільний закон, що по своїй суті є компіляцією дотеперішніх виборчих регуляминів. Таких регуляминів було пять: два при виборах громадських радних, два при виборах до волосних рад і один при виборах до повітових рад.

Отже урядовий проект виборчої ординації не вводить ніяких основних змін, лише упрощує та облекшує виборчу техніку і скріплює під деяким оглядом контролю громадянського чинника, передбачуючи вибір членів виборчих комісій та їх заступників відповідними самоуправними установами, яких досі іменував староста — причому предсідників виборчих комісій іменує і на далі староста. Законопроект продовжує теж деякі речинці у виборчому календарі, щоб дати спромогу виборцям берегти своїх прав та усунути всякі несподіванки головно зі зголошуванням кандидатів і при обчисленні голосів. З цього боку новопроектовані постанови корисніші від дотеперішніх.

Як перший в ґенеральній дискусії промовляв пос. **д-р Степан Баран**, який підкреслив політичну сторінку законів про територіяльну самоуправу і політичні тенденції предложеного проекту та піддав річевій критиці цілу дотеперішню виборчу систему до поодиноких установ територіяльної самоуправи. Ці закони не здали життевого іспиту і проти них, зокрема проти виборчих ординацій, заявилося не лише українське громадянство, але в цілости і польське село, що домагається голосно основної їх ревізії. Видвигають це в першу чергу польські людовці, що на своїх конгресах і в часі відомого кривавого минулорічного хлопського страйку видвигнули як одно зі своїх найголовніших домагань переведення демократичної реформи закону про територіяльну самоуправу і виборчої ординації з обмеженням дотеперішньої суперматії державної адміністрації у справах територіяльної самоуправи. В дальшій своїй промові домагався введення загального, рівного, безпосереднього, тайного і пропорціонального права голосування не тільки до громадських рад, але і до волосних та повітових рад, бо такі ради будуть висловом дійсної волі міліонових мас виборців. Щоб увести до установ територіяльної самоуправи молодий конструктивний у своїй великій більшости елемент села, слід знизити мінімальний вік при активному і пасивному виборчому праві та дати законну охорону перед всякими виборчими зловживаннями.

Всі польські промовці в ґенеральній дискусії числом 8 заявилися проти пятиприкметникового виборчого права при виборах до волосних і повітових рад, а цю засадничу тезу посла д-ра Барана піддержали тільки посли д-р Зомерштайн і д-р Троян. Проти згаданої тези посла д-ра Барана заявився теж іменем уряду віцемін. Корсак.

Після цього переведено спеціяльну дискусію над поодинокими статтями щодо виборів громадських радних, де цілу низку поправок зголосив теж і пос. **д-р Троян**, якого кілька дрібніших поправок технічного характеру комісія приняла, а відкинені зголосив пос. д-р Троян як внесок меншости на пленум сойму. З важніших поправок комісія приняла, що громадським радним може бути кожний громадянин, який має право вибирання, скінчив 27 років, а не 30, як було в проекті. Активне виборче право має кожний з покінченням 24 років життя. Другою важною поправкою, що її приняла комісія, є те, що виборчі протести вирішує староста не сам, але на основі рішення повітового виділу з рішальним голосом. Комісія приняла цілу виборчу ординацію до громадських рад (49 статтей).

В суботу 18. ц. м. мали відбутися дальші наради комісії над виборчою ординацією до волосних і повітових рад, але засідання відложено з приводу смерти марш. сойму Цара. Чергове засідання відбудеться 24. ц. м., а можливо, що аж 27. ц. м. Тоді прийдуть теж під голосування комісії конкретні внески посла д-ра Барана у справі пятиприкметникового виборчого права до волосних і повітових рад.

50,000.000 КИТАЙЦІВ МУСИТЬ ВТІКАТИ ПЕРЕД ПОВЕНЕЮ.

Якщо не вдасться спинити повені в Китаю, прийдеться евакувати коло 50,000.000 китайців; вигляди на опанування стихії малі, бо з огляду на дощі вода дальше прибуває. Міжнародній комітет помочі голодуючим китайцям вичерпав майже всі засоби; крім того війна паралїжує його діяльність.

—o—

ГОСТРИЙ ВИСТУП ПРОВІДНИКА ФРАНЦУСЬКИХ КОМУНІСТІВ ПРОТИ СОЦІЯЛІСТІВ.

Комуністичний провідник Торес заявив на комуністичній маніфестації в Піківі, що політика Даляліє не має нічого спільного з народним фронтом. Він накинувся на провід соціялістичної партії, який своєю підтримкою уможливлює урядові Даляліє вести ту політику [illegible] ствердив, що комуністи рахують на соціялістичні маси, які здійснять програму народного фронту хочби і проти волі своїх провідників.

—o—

По широкому світі.

У Німеччині засудили на смерть 4 комуністів, що заложили комуністичну організацію в південній Німеччині.

Естонський посол у Москві зложив протест проти перелету большевицького літака над Естонією.

Бразилійський президент підписав декрет, що дає право виселювати чужинців, що виступають проти держави, публичного ладу або моралі.

Німецький уряд усуне в Австрії всіх урядовців, що належали до католицьких студентських організацій.

Австрійські націонал-соціялісти святкували 5-ті роковини заборони націонал-соціялістичної організації за уряду Дольфуса.

У британському парляменті відбудеться в найближчому тижні дебата у справі бомбардування британських кораблів у Еспанії.

СССР почав будову 10-ох підводних човнів для своєї балтійської фльоти.

НОВИНКИ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Українська Порадня для вибору звання при Головній Управі Рідної Школи приймає зацікавлених кожного четверга і пятниці від 5 до 7 год. попол. і в суботи від 1 до 3 год.. Порадня урядуватиме перед шкільними феріями лише до 12. липня, по феріях від 15. серпня.

— Конфіската „Діла". Недільне число „Діла" (ч. 132) підпало конфіскаті

— Змагання за геґемонію в Европі. В четвер 23. п. м. наш париський кореспондент д-р Юрій Студинський виголосить на цю тему відчит у домівці „Молодої Громади" в год. 7.30 вечором. Вступ для членів, ТОПІЖ-у, „Молодої Громади" та учасників клюбу.

— Вписи на курси суспільної праці приймає секретаріят щоденно від год. 5—8 вечором при вул. Підвалля ч. 17 (дівоча школа ім. Сташіца).

— Всім нашим кореспондентам та принагідним дописувачам і авторам звертаємо увагу, що в теперішній літній час адресовані на назвиська окремих членів Редакції дописи можуть стратити свою актуальність, якщо чекатимуть повороту адресата з відпустки. Тому просимо адресувати редакційний матеріял загальниково до редакції.

— Іспит зрілости в державній гімназії в Сокалі відбувся в другій половині травня. До іспиту допущено 60 учеників, з того 27 оо. Бернардинів. З українців свідоцтво зрілости дістали: Маврипула Роман, Ничай Марія, Онуфрейчук І., Пашкевич Степанія і Пшепюрський Мирослав.

— За приналежність до О. У. Н. перед окружним судом у Самборі, станув гімн. абс. Микола Пертак, його брат столяр Степан Пертак та гімн. абс. і голова хирівського „Сокола" Мих. Ольшанський, всі з Хирова. Підсудним закидають приналежність до О.У.Н. М. Ольшанському закидав ще акт обвинувачення, що він був районовим провідником О. У. Н., і боєвим референтом та як голова „Сокола" 14-го грудня 1936 р. влаштував академію в честь бл. п. Біласа й Данилишина, а під притокою сокільських вправ, переводив військовий вишкіл. Підсудні заперечили свою вину. Розправу покищо перервано. Боронить підсудних адв. д-р Рогуцький і д-р Галущинський.

— Процес за події в Сокалі з липня м. р. відбудеться від 22. до 25. ц. м. перед окружним судом у Львові.

— Ідзіковський зголосився до вязниці. Б. посол Ідзіковський, засуджений на 5 літ вязниці, зголосився до прокуратора, що відіслав його до вязниці. У пятницю Ідзіковський вийшов зі свого мешкання у невідомому напрямі, тому розіслано за ним гончі листи. На волю випустили його за кавцією.

— Віче власників камениць. Минулої неділі вполудне відбулося віче львівських власників камениць в кіні „Атлянтік". Усі промовці нарікали на ригористичні постанови негайного ремонту камениць, що довели до нагальної підвишки винагород робітників і будівельних підприємців. Дійшло до того, що за саме випозичення драбини, треба заплатити 5 зол. Присутні приняли резолюції того змісту, щоб міністер внутрішніх справ дозволив перевести ремонт камениць до двох років і щоб уряд призначив відповідні кредити на основний ремонт.

— Не дають змоги відбути показової лекції релігії. В Колодіївці, п. Скалат, дня 28. м. м. відбувся деканальний соборчик. У програмі соборчика була між іншим практична лекція з науки гр.-кат. релігії в народній школі в клясі V-ій, на якій мали бути присутні всі священики з деканату. Місцевий парох повідомив про це управителя школи. Вночі перед соборчиком управитель школи доручив пароховi Колодіївки письмо такого змісту: „Do Urzędu Parafjalnego w Kołodziejówce. Kierownictwo szkoły powszechnej w Kołodziejówce donosi, że Inspektor szkolny Stanisław Błoński telegramem z dnia 27. V. 1938, godzina 20.30 cofa swoje zezwolenie na odbycie pokazowej lekcji z nauki religji obrz. gr. kat. w szkole powszechnej w Kołodziejówce. W Kołodziejówce, dnia 27. V. 1938. Eugenjusz Baro, kierownik. Деж українські священики мають відбути показову лекцію? Чи в католицькій державі провід школи має противитись показовій лекції з науки релігії, чи навпаки повинен помагати та радіти з того, що такі лекції відбуваються?

— Градова буря перейшла над північною Золочівщиною і знищила зовсім у Русилові 55 морґів збіжжа і 45 морґів буряків, крім того поважно ушкодила 100 морґів городовини. У Вільшанці Малій знищив град 100 морґів збіжжа зовсім, 80 морґів збіжжа на 80%, 100 морґів городовини на 20%. Крім того град поробив поважні шкоди у сусідніх селах, як Красне, Зашківці, Ожидів, Королівка, Чишки й ін. та побив чимало шиб. Шкоду обраховують на 263.000 зол.

— Присуд на провідника людовців. Минулої неділі вполудне в окружному суді в Перемишлі скінчився процес проти адв. м-ра Єдлінського з Ярослава, що тревав майже два тижні, засудом на півтора року вязниці. Суд станув на становищі, що підс. Єдлінський заснував тайний збройний союз кермуючи боївками людовців, що підчас минулорічного страйку людовців не допускали в Ярославщині і Переворщині селян до міста з продуктами. Хоч засудженому зачислив суд слідчий арешт — Єдлінський буде сидіти ще далі у вязниці, бо суд прихилився до внеску прокуратора, щоб не випускати засудженого на волю.

— Львівська хроніка. На Левандівці дійшло до сварки між візниками цегли Цепелевським, Ганутою і Лемпертом. Сварка закінчилася важким побиттям Лемперта, якого відвезли до шпиталю, де він помер. Поліція арештувала обох згаданих візників. — До розкопаного каналу при вул. Мартина впав 40-літній Ст. Палій зі Сигнівки і важко потовкся. Його відвезли до шпиталю.

— Краєва хроніка. З ріки Стривігор витягнули тіло 60-літнього селянина Андрія Гудзана з Бабина пов. Самбір. Слідство виявило, що Гудзана вбив його 30-літній син Михайло на тлі сварки за маєток. — З повітової команди поліції в Надвірній вийшов ще 7. ц. м. поліцай Хвойка і дотепер ще не вернувся. Всякі пошуканки не довели до нічого. Хвойка залишив у Надвірній жінку і дитину. — У Столпині пов. Рівно згинув страшною смертю 26-літній Микола Гарасюк між трибами зубатого кола вітряка Зиновія Ільчука. Машина розторощила нещасливому голову.

— Намагане вбивство і самогубство листаря. В Радомі листар Маівський стріляв до свого шефа Рожняківського, якого легко зранив. Опісля пішов до другої кімнати і застрілився. Причиною намаганого вбивства і самогубства були непорозуміння на службовому тлі. Влада веде слідство.

— Страшна залізнича катастрофа в Америці. У стейті Монтана у Злучених Державах льокомотива і сім вагонів поспішного поїзду впало до ріки у хвилині, коли поїзд знайшовся на мості, що його ушкодила буря зі зливою. В катастрофі згинуло 94 особи. Здогадуються, що 40 вбитих є ще в затоплених вагонах. З водою пішло 7 трупів.

— Затроїлося 40 осіб. В місцевости Речеа в Румунії затроїлося 40 осіб мясом вола, що згинув на скаженину. У страшних муках померло 5 осіб.

— Хмари саранчі навістили полудневу Румунію. Найбільше потерпів повіт Ковурлюй, де сарана обсіла поля і сіножати. В ратунковій акції беруть участь селяни, які обливають загрожені терени бензиною з порохом і підпалюють.

— Страйк робітників у галерії образів. Безробітні м. Ванкувер у Канаді відмовилися приймати запомоги домагаючись праці. Коли їм відмовили — 700 робітників заняло будинок галерії образів заявляючи, що не покинуть її, аж доки не дістануть праці.

— Афера американського консуля. Уряд найменшої республіки в Середущій Америці Коста Ріка зажадав від німецької влади, щоб арештувала її б. консуля Артура Кнофельмахера. Згаданий консуль плянував на велику мірку фальшування документів у справі громадянства і пашпортів републики Коста Ріка для жидів емігрантів.

— Пропав у звалищах вулькану. Зі столиці Перу Ліми надійшли вістки, що від кількох днів нема ніякої вістки про німецького альпініста проф. Фріца Маєра, який з Вернером Сельде і провідником загинув на верху вулькану Чачані. Ратункова експедиція вернулася з порожніми руками і не знайшла найменшого сліду. Літак „Люфтганзи" літав кілька годин понад вульканом, але також не доглянув нікого.

— Кукурудза — виявом тісної співпраці. Альбанію навістили повені і неврожай. Уряд рішив спровадити більшу кількість кукурудзи. Покищо Мусоліні подарував альбанському урядові 10.000 сотнарів кукурудзи для бідних альбанців. Альбанська преса помістила статті зі щирою подякою Мусолінієві та італійському народові.

— Ріжні вістки. Княжна Віндсору скінчила 42 роки. З цієї нагоди дістала багато листів і ґратуляційних телеграм головно з Америки. — У графстві Ленкашер в Анґлії осів на мілині човен з 18 пасажирами 5 дітей затонуло. — У громаді Фльорешті в Румунії померла жінка в 120 р. життя. — Недалеко м. Дорна Ватра на Буковині згоріли великі простори ліса. В ратунковій акції брало участь військо і доокличне населення. Шкоди сягають кількох міліонів леїв. — Перед військовим судом у Букарешті стане проф. Йонеску, директор щоденника „Кувантул" за співпрацю зі „Залізною Гвардією".

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

КОЛОССЯ БОЖОЇ МАТЕРІ. Марійські легенди зібрав Антін Лотоцький. Накладом Вид. „Наш Приятель". „Моя книжечка" ч. 4. Львів 1938. Стор. 31, 16°.

30-ЛІТТЯ ГІМНАЗІЇ РІДНОЇ ШКОЛИ В ЯВОРОВІ. Історія, спомини, статті. Накладом Ювилейного Комітету. Яворів 1938. Стор. 96, форм. 8°. В тексті 23 [illegible].

Театри.

Великий Театр:

Вівторок 21. 6. год. 8. „Роз-Марі".
Середа 22. 6. год. 8. веч. „Король волоцюг".
Четвер 23. 6. год. 8. веч. „Король волоцюг".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок 21. 6. год. 8.30 Російський гурток „Волга".
Середа 22. 6. год. 8 „Іван".
Четвер 23. 6. год. 8. веч. „Іван".

Український Театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

БУСЬК:
21. 6. Чорноморці.
22. 6. Нітуш.
23. 6. Сиві квітки.

ЗОЛОЧІВ:
24. 6. Подвійна бухгал[illegible] Стефи Стадниківної.
25. 6. Нітуш.
26. 6. Сині квітки.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

НАДВІРНА:
21. 6. Пригода в Черці.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КОСІВ:
22. 6. Мазепа.
3. 7. Гетьман Полуботок.

РОЖНІВ:
23. 6. Маруся Богуславка.
24. 6. Пісня Бескиду.
25. 6. Чесна Сузанна.
26. 6. Гетьман Полуботок.
27. 6. Мазепа.

КОБАКИ:
26. 6. год. 4. попол. Пісня Бескиду.
2. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.

КУТИ:
28. 6. Пісня Бескиду.
29. 6. Чесна Сузанна.
30. 6. Гетьман Полуботок.
1. 7. Мазепа.
2. 7. Бесталанна.

ЖАБЄ:
4. 7. Пісня Бескиду.
5. 7. Чесна Сузанна.

Театр приймає до ходу тенора і баса

КІНА.

АПОЛЬО: „Цирк — арена життя“.
АТЛЯНТИК: „Тайний агент“ із Сільвією Сідней.
БАЛТИК: „Від вівтірка до четверга“ „Р. 107 взиває помочі“.
ВАНДА: „Коли жінка зрадила“, „Опир на продаж“.
ҐРАЖИНА: „Кожний любув“ з Анною Ондра, „Армія Еви“.
ЕВРОПА: „Верес“ на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Грішний Біл“ з Волесом Бірі.
КОПЕРНИК: „Світ говорить про нас“, колір. додаток „Чарівний плин“.
МАРУСЕНЬКА: „Німий герой“, „У вогні стрілен“.
МЕТРО: „За хвилину щастя“, „Ніч в опері“.
МІРАЖ: „Царевич“ із Мартою Еґерт.
МУЗА: „Дама на два тижні“, „Малий збиточник“ із Шерл. Темпль.
ПАЛЯС: „Орієнт Експресс“.
ПАКС: „Жовтий сквоб“ із Ґейрі Купером.
РАЙ: „Премієра“.
РІЯЛЬТО: „Народини зірки“, „Як вам подобається“ (на осн. Шекспіра).
РОКСІ: „Мадам Лено“ з Ренатою Мілер.
СВІТ: „Я вбив“, „Адміралів син“.
СТИЛЕВЕ: „Сліпий заулок“ і ревія.
ТОН: „Бунт залоги“, „Світла бульварів“.
УТІХА: „Людина-лев“ і ревія.
ХИМЕРА: „Королева передмістя“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Єгипет“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофота“.

ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ
ПУДЕР З ПУШКОМ
в наймодніших красках
ціна зл. 1,25
Й.ШАХ ВАРШАВА

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок 21. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Орх. музика, 8.00 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.20 Віртуозки скрипки, пл., 12.03 Полудн. авдиція, 14. Легка музика з пл.; у перерві в год. 14.10 Гутірка ККО, 14.15 Концерт бажань, 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Географічна загадка, авд. для старших дітей, 15.35 фін.-госп. актуалії, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Веселі мигуніці, розр. концерт: пісеньки, форт. дует, трубка, клярнет, форт. 16.45 Пригоди у Повінях. 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Для жінок: Вакації господині дому, форт. твори, Комунікати, 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Концерт жаб, гутірка, 18.10 Твори фр. композиторів, 18.45 „Про брамінa, тигра та шість суддів“, індійська казка, 19.00 Камер. концерт: обой, форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Подорожуймо“ розр. концерт; у перервах „Розбитки в Дорадо“, „Модний роман“, „Червоний дорадник“, 20.45 Веч. денник, **21.00 Сухоти — найбільший ворог людства“ в українській мові виг. д-р Р. Осінчук**, 21.10 „У жартівливім ритмі“ легка муз.-словна авд., 21.50, 22.30 Спорт, 22.00 Спів. рециталь Ади Сарі в супр. форт. 22.35 Турнір ревелєрсів із пл., 23.00 Останні вістки.

Середа, 22. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Оперетові фантазії, рох., 8.000 Перше снідання при орх., 11.00 Для новобранців. 11.20 Давні танки у сучасній форт. музиці, пл., 12.03 Полудн. авд., **14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Українська музика з плит („Веселі часи в Києві“), 14.25 „Д-р Іван Пулюй, людина й учений“ літер. нарис виг. в українській мові інжинір Ром. Крохмалюк.** 14.35 Легка музика з пл., 15.00 Хліборобська біржа, 15.05 Госп. та сусп. вістки, 15.10 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Гармоністи, 16.45 Військовий відчит, 17.00 Біжучі вісти з міста та провінції, 17.10 Розр. музика, орх., 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Замостський резерват, 18.10 спів. рециталь Арно Нітоф у супр. форт., 18.45 „Генерал Бонапарте“ Авт. Франса, 18.55 Скрипка, форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Із історії вальса, розр. концерт, сопран, тенор, орх.; у перерві Анекдоти, 20.45 Веч. денник, 21.00 Пора подумати про доповнення пашi, 21.10 Оповідання про Шопена: орх., форт., 21.55 Спорт, 22.05 Симф. концерт, орх., спів, 23.00 Останні вістки.

Четвер, 23. червня 1938.

6.20 Музика з пл., 6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Концерт мандолiністів, спів, 8.00 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.20 Музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.15 Скрипка, форт., 14.35 Легка музика з пл., 15.00 Хліборобська біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.15 Програма на завтра, 15.15 „Головна виграa“ оповідання для дітей, 15.30 „Тайни Львова“ повість із 1848 р., 15.45 Господарські вістки, 16.00 На балтійськім шляху, муз. авд.: орх., міш. хор, сопран, тенор, 16.45 „Ц. О. П.“ репортаж, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. концерт із пл., 17.40 „Ця третя“ нов. Сєнкевича, 18.00 Огляд видань, 18.10 Клярнет, форт., 18.30 Театр Уяви „Собіткові вогні“ з муз., 19.05 Спів, фортепіян, 19.25 20.55 21.00 Актуальна гутірка, 19.35 Розр. концерт (із „Веселою чвертьгодиною“): орх., пісеньки, гармонійка, форт.; у перерві „Гумор для дурнів“ скеч на осн. Аверченка в опрац. Ю. Тепи, 20.45 Веч. денник, 21.10 Вінки при мікрофоні: трансм. з корабля на Віслі, дута орх., солісти, конферансієр, 21.50 22.00 Спорт, 22.05 У ритмі танку, словно-муз. авд., орх., пісеньки, конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка музика з пл. (надає Варшава II).

Український Текстильний Склад
„Manufactura“ Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: модніші шовки на сукні, вовни на літні костюми, комплети та суконки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріяли на загортки, попеліни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

Міські заведення купелів і солянкових інгаляцій у ДЕЛЯТИНІ місцевости гірсько-кліматичної в долині Пруту.
Природна солянка спроваджувана руротягами до Заведення просто із славних місцевих джерел — лікує терпіння **РЕВМАТИЧНІ, КРИВУХУ, ЖІНОЧІ НЕДУГИ, ЗОЛОТУХУ, НЕДУГИ СЕРЦЯ І ПАСОКОВИХ СУДИН. — СОЛЯНКОВІ ІНГАЛЯЦІЇ**, індивідуальні, збірні, лікують терпіння **ВІДДИХОВИХ ДОРІГ, ХРИПКУ, АСТМУ І РОЗДУТТЯ ЛЕГЕНІВ.** — Заведення веде сама Міська Управа, яка теж дає всякі інформації.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок 21. червня 1938.

БЕРЛІН 15.00, 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Рос. мельодії, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 18.30, 19.00 Циг. муз., 20.30, 21.00 Твори Рімського-Корсакова, ВІДЕНЬ 10.30, 12.00 Розр. музика, 18.20 Пісні, 19.10 У зеленім лісі, вес. муз. авд., 20.00 Симф. концерт, 21.15 Концерт на скр. і орх. д-дур Брамса, КОШИЦІ 18.00 Гутірка, Російські нар. пісні, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Севільський цирульник“ оп. Россіні, ПРАГА 11.05, 21.05 Орх., 18.20 Сальон. музика, 19.30, 20.00 Концерт військ. орх., 22.35 Форт., РАДІО ПАРІ 20.15 Камер. муз., 20.45, 21.00, 22.00, 23.00 Театр Уяви: „Пірат“ драма Ашара, РИМ 17.15, 19.300, 20.20 Розр. музика, 21.10 „Ля фіґлія ді Йоріо“ траг. Авуниція, II. дія, 22.00 Давня і нова танкова музика, СОФІЯ 18.00 Концерт військ. орх., 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, 21.15 Рос. романси.

Середа, 22. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 18.00 Розр. музика, 19.10 Французька музика, 20.00 Веселе попурі, 20.00, 21.00 Орх. концерт, 21.30 Танк. муз., БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, 20.30, 21.00, Гумор і пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Військ. орх., 17.30 Спів, 18.15, 19.00 Циг. музика, 21.55, 22.00 Концерт ос. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Сопран, форт., 17.00 Японська казка, 20.00, 21.00 „Чи знаєш край, де цитрини достигають“ розр. концерт орх. і сол., 22.30, 23.00 Сопран, тенор, орх., ДРОЙТВІЧ 18.45, 19.00, 20.00 „Дон Хуан“ оп. Моцарта, КОШИЦІ 18.15 Популярний концерт, 19.30 Циг. музика, 20.10 Словацькі нар. пісні, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 „Трістан і Ізольда“ оп. Вагнера, фрагм., 22.10 Оперетові мельодії, ПРАГА 16.15, 17.00 Концерт фільг. орх., 17.40 Концерт хору, 18.20 Нар. пісні, 18.40 Концерт на нар. інструментах, 20.00, 21.00 „Перли д-и Серафини“ оп. Пісвачека, РАДІО ПАРІ 20.30 Спів, 21.00, 22.00 На паризькій хвилі, муз. розр. програма, РИМ 17.15 Камер. музика, 19.40, 21.00 Розр. музика, 22.10 Форт., СОФІЯ 19.45, 20.00, 21.00 Опера.

Четвер, 23. червня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 14.15 15.00 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 21.00 Симф. концерт, 21.30 Спів. рециталь, БУДАПЕШТ 12.05 Орх., 17.30 18.00 Скрипка, 18.30 19.00 Марші й танки у вик. військ. орх., 20.00 Сольо на гітарі, 21.25 22.00 Циг. музика, 22.20 Сонати на форт. і скр. у вик. Ерне Доґнанія, ВІДЕНЬ 10.30 12.00 Розр. музика, 13.15 Популярна музика, 15.00 Твори Шуберта й Шумана у вик. солістів, 16.00 Симф. концерт, 19.25 20.00 „Паяци“ оп. Леонкавалля, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 21.00 22.00 „Брумель“ оп. Гена, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.10 Соната на віол. і форт. Р. Штравса, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, МІНХЕН 19.15 20.00 21.00 22.00 23.00 „Нірнберські співці“ оп. Вагнера, ПРАГА 18.20 Легка музика, 19.30 Серенада ес-дур Сука на смич. орх., 21.30 Словацькі танки на 4 руки Дворжака, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Віол., 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, 22.30 Гумор, РИМ 17.15 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Ля віа делли фінестра“ оп. Зандонаї, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки, 20.00 Сольо на флеті, 20.45 Спів. рециталь.

ЦІНИ „МЯСЛОСОЮЗУ“

Львів, 20 червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·15 зол.
1 кг. масла бочков вкл. в опак.	2·20 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет.	2·30 зол.
молоко	16—17 сот.
яйця копа)	3·40 зол.

Тенденція на масло знижкова, молоко сильна яйця вдержана.

Оповістка.

Дівочий Інститут. Сестри Василіянки відкривають з новим шкільним роком у Тернополі при вул. Острозького ч. 31 Дівочий Інститут для учениць гімназії і інших середніх і народніх шкіл. Інститут буде міститися в нововибудованім комфортовім домі, положенім у середмісті і буде ведений фаховими силами. Ціни уміркованi. Зголошення слати: С.С. Василіянки, Тернопіль, вул. Дорошa ч. 40. 1335 2-2

МЕШКАННЯ

ЯСНІ, сонячні 4 кімнати, кухня, лазничка і 3 кімнати, кухня, півкомфорт до винайму вул. Жулінського 15, відомість у сторожа. 1357 2-2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ПАННА інтелігентна, літ 34, посаг 6.000 зол., бажає пізнати в цілі подружжя мужчину до літ 50 на становищі.
Poste-restante Gołogóry k. Złoczowa.
1365 1-1 „Христя“.

ЛІТНИЩА

ЯМНА НАД ПРУТОМ. До винайму сонячні кімнати з верандою і бальконами, також із уживанням кухні, від зараз. Адреса: Тіна Галущинська, Ямна. 1288 1-2

ГОЛОВЕЦЬКО, станція Тухля, спрагненим тиші, романтики в природі, чудових купелів і доброго бріджа поручає дешево гарні й сонячні кімнати Іванко Набитович. Інформації телефон 265-10. 360 3-6

ПАНСІОНИ

ЯМНА — комфортовий пансіон „СВІТЕЗЯНКА“. Пляжа, купіль, всякі вигоди. Ціни помірковані. Українська управа. 1362 2-20

ЖИВЕЦЬ КРИНИЦЯ — центр вул. Пуласького, Пансіон „Лідія“ д-ра мед. Смолінського приймає гостей на літній і зимовий сезон за дешевою заплатою. 1366 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

ЛЬНЯНІ у десені, найновіші колірa взори мужеські сорочки 4.90 — 5.90 — 6.75, колірові зі сирого шовку коротк мужеські підтяжки 2.50. Фабрика біля „АСТРА“, Львів, Сикстуська 2. 1076 2-7

СКЛАД МЕБЛІВ, комплетні і поодинокі кімнатні урядження поручає солідні і дешеві ФР. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Львів, Колонтая 8. Тел. 228-10. 1261 2-3

ПЛАСТОВІ убрання 4.40, сіткові сорочки 1.25—1.75, шовкові міднес подвійні 3.90 „СВЯТ ДЗЄЦКА“, Львів, Сикстуська 2. 1191 1-0

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСҐАЛЬ — упр. тех. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 375 43-5

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні колірові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детаїчно у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1206 2-20

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найmодніші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1349 2-7

СЕКРЕТ доброї направи годинника — це додаток оригінальних частин годинника. Всякі оригінальні частини має тільки мистець годинникарства **Ґутман, Сикстуська чотирнацять.** 1185 6-12

ТІЛЬКИ 5.— зол. тривка ондуляція з 6-місячною гарантією. Сальон тесання, Сикстуська 8, вхід через браму. 1367 1-3

МЕШКАННЯ перед уживанням треба вичистити від блощиць свічкою С-ГАЗ. Дістанете всюди. 1297 2-3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Михайло Дубовий
ординує у шкіряних і венеричних недугах і лікарській косметиці
Львів, Костюшка 4.
Окремі сепаратові ждальні.

ОГОЛОШЕННЯ.

КІР
Львів, Уейського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 250
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патентованого
пудру „CSAVE“ 50 сот.
Пробний пакет. Перфуфмерія
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 18.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10